

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

56e JAARGANG

APRIL 1954

No. 4

• • •

VERENIGING

TOT

BEVORDERING

DER

BIJENTEELT

IN

NEDERLAND

• • •

SPEURBIJTJES

f 1,50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

- TE KOOP: 8 zware Volken in enkelwandige Simplexkasten, bestaande uit 2 broedkamers en 1 honingkamer, alles compleet, met raten. Verder 3-raams Honingslinger en enig gereedschap. P. LOMMERSE, Pr. Irenelaan 22, Hillegom. Tel. 5448.
- TE KOOP: Wegens gevorderde leeftijd, mijn gehele bijenstand, bestaande uit circa 100 prima Volken in Alberti-kasten, met alle andere benodigd materiaal. W. J. MEELDER, S 68, Doetinchem.
- TE KOOP AANGEBODEN: 2 bevolkte Simplex-kasten met reserve-onderdelen en gereedsch., deels nieuw. W. WESTRA, Nunspeetweg 28, Vierhouten (Vel.).
- TE KOOP AANGEBODEN: 3 bevolkte Simplex Lenstarekasten; 2 bevolkte Simplex-kasten; 1 bevolkte V. Simplex-kast. Billijke prijzen. BIJENSTAND „GLODOK“, Welgelegenlaan 31, Driebergen.
- TE KOOP: Bijenvolken in Simplexkasten, korven en op 6 ramen. Zwermen vanaf half Mei. Volgt U een cursus en wilt U Bijen en Materiaal aanschaffen, wij helpen U met gratis advies. H. BRULLEMAN, Breukelen, Tel. 303 - K 3462.
- TE KOOP: Wegens sterfgeval, Bijenwagen op luchtbanden, inh. 60 Alberti-kasten en 40 kasten van 5-raam, met bijenstand-inventaris. H. J. KROEZE, Boerderij Den Ham, Loppersum (Gr.).
- TE KOOP: 4 prima 12 r. Alberti kasten, waarvan 2 bevolkt. Z.g.a.n. Honingslinger voor 3 broedramen. In één koop f 120.—. POLITIEK, v. Marumstraat 4bis, Utrecht.
- AANGEBODEN: Prima volken in boogkorven en op ramen. v. WAART, Utrechtseweg 250, Amersfoort.
- TE KOOP: Wegens ziekte 5 goed bevolkte Kasten met bijen en toebehoren. H. VLIETSTRA, Westergast 6a, Zuidhorn (Gr.).
- TE KOOP: 6 Raamskastjes voor elke methode met ramen f 5,20; Bijenvolken in Simplexkasten, korven en op 6 ramen; Bijenkappen, Zwermkleppen, Simplexkasten, Korven enz. Maak gratis gebruik van onze vijftigjarige ervaring op gebied der Bijenteelt. H. BRULLEMAN, Breukelen. Tel. 303 - K 3462.
- BIJZONDER KOOPE: Nog enige ledige Bijenkasten, vanaf f 5.— per stuk. Moeten weg door plaatsgebrek. Nog enkele Honinginneroosters. BIJENSTAND KLAVERBLOEM, Middeharnis.
- IN-MAART verschijnt de nieuwe prijslijst der vereenvoudigde, verbeterde en tegen verlaagde prijzen aangeboden Feeka-kasten. Vraagt hiervan toezending. FEEKA Handelsoverneming, Achterdijk 26, Bunnik.
- TE KOOP: 50 Bijenvolken in ronde korven, ook per stuk. A. STEENGE, Ermerweg 85, Emmen.
- TE KOOP: Wegens ziekte veertien goed bevolkte, in uitstekende staat verkerende, Simplexkasten, compleet met broed- en honingkamer en uitgebouwde raten. W. K. BERTRAM, Schoolplein 8 en 9, Utrecht.
- BIJENMARKT BEILEN op Dinsdag 20 April. Terrain Hotel Koopman. Aanvang 10 uur. Flinker aanvoer verzekerd.
- TE KOOP: 23 beste Bijenvolken in ronde korven f 17,50 per stuk; 1 in boogkorf f 20.—; 1 in kast f 25.—. Alles in één koop f 15.— per stuk. A. BIJKER, D 13, Rouveen.
- TE KOOP: Wegens opheffing 20 best bevolkte Boogkorven, een Honingslinger en een Slingermachine. Niet op Zondag. B. NIEUWLAND te Wijnjeterp, No. 10.
- TE KOOP: 4 prima Volken in kasten model Simplex; 4 kasten met Broed- en Honingkamer enz. C. VAN DAM, Dorpstraat E 129, Oldebroek.
- KOOPE: Aantal 8- en 10-raams Bijenkasten en onderdelen. J. K. MESU, Rijksweg 64, Nw. St. Joosland (Z.).
- TE KOOP: Prima Bijenvolken, 6 Simplex-kasten en 4 zes-raams Kasten. A. CH. JUNG, Udenhoutseweg 49, Olsterwijk (N.Br.).
- TE KOOP: Enige goed bevolkte Dubbelw. Simplexkasten. P. DE VRIES Pzn., Dirksborn (N.H.).
- TE KOOP: Wegens overlijden van de eigenaar 1 Feeka-kast en 4 Reiskasten in prima conditie met goede volken, tegen ieder aannemelijk bod. Moeten weg. Adres: C. SPEK, Sophiakade 40, Rotterdam.
- IMKERS, abonneert U op Bijennieuws, orgaan der afd. Bunnik en het Propagandabureau Bijenteelt prov. Utrecht, f 1.— per jaar, en U blijft op de hoogte van de Imkerij in 't Sticht en vele advertentieaanbiedingen. Vraagt gratis proefnummer. Administratie: Achterdijk 26, Bunnik.
- GEVRAAGD: Enkele Bijenvolken, liefst zonder kast. Fa. DE DELDEN, Niekirk B 120 (Old.).
- TE KOOP: Wegens invaliditeit 11 beste Bijenvolken op Simplex-ramen; een 4-raams Slinger, 200 à 300 uitgeb. Raampjes, Suiker en alles in ruime mate wat bij een modern bijenbedrijf behoort. B.v.k. alles in één koop. J. W. SCHOONE, Achterweg 13, Groot (N.H.).
- TE KOOP GEVRAAGD: 10 ledige Engelse kastjes, zonder ramen. Prijsopgaaf aan D. H. DE BIE, Raadhuisstraat 2, Sprang.
- TE KOOP: Zwaar geconstrueerde Honingslinger met wrijving-beweging voor 4 ramen. Prijs f 60.—. Te bezichtigen WERKPLAATS VULKAAN, Kanaaldijk, Weurt, alle werkdagen van 9 tot 5 uur, uitgezonderd Zaterdags.
- TE KOOP AANGEBODEN: plm. 20 kasten en 7 korven Bijen. K. H. HARTMAN, Exloo (Dr.). - Tel. 30.

BEKENDMAKING

Wij komen evenals vorig jaar weer met een ruime voorraad imkersartikelen op de diverse bijenmarkten. Komt daar zoveel mogelijk uw materialen kopen.

H. T. van Dam - Bijenpark - Jubbega

WIJ LEVEREN HET ALLERBESTE TEGEN DE LAAGSTE PRIJZEN!

Kunstraat br.k.m. per kg f 5,—; idem h.k.m. pl.m. 35 vel, per kg f 5,—; extra dun h.k.m. pl.m. 45 vel f 5,50 per kg; Simplexkasten dubbelw. 20 broedramen compleet f 30,—; Simplexkasten enkelw. 8 br. + 8 h.kr. compl. voor slechts f 15,—; de allerbeste Bijenkappen f 3,75; Bijensluiers f 4,—; Honingslinger 4-raams met wormwiel drijfwerk aftapkraan f 90,—.

Werkloos zuiver was tot kunstraat gewone dikte, per kg f 1,—. Verder alles tegen zeer lage prijzen.

Onze nieuwe prijscourant is gereed en wordt op aanvraag gaarne gratis en franco toegezonden. Al onze vorige prijsnoteringen zijn hiermede niet meer geldig.

H. T. VAN DAM - BIJENPARK
JUBBEGA (Fr.) - Telef. 103 - Hoornsterzwaag
Giro 217250

H. T. VAN DAM - Bijenpark
JUBBEGA (Fr.) Tel. 103 - Hoornsterzwaag

heeft heden

overgenomen

gehele verkoop van de Bijenteelt-Artikelen van

De Bijenstand

„MELLONA”

n.v. te Santpoort

Thans dus nog grotere voorraad van de allerbeste Imkersartikelen, tegen de laagste prijzen.

Vraagt onze prijscourant.

De n.v. Bijenstand

„MELLONA”

deelt hierbij mede, dat de gehele verkoop van bijenteeltartikelen vanaf heden is

overgedragen

aan de

FIRMA VAN DAM TE JUBBEGA

Wij danken gaarne alle klanten voor het genoten vertrouwen en bevelen de firma van Dam gaarne aan voor toekomstige leveringen.

BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE
VERENIGING TOT
BEVORDERING DER
BIJENTEELT
IN NEDERLAND.

Versijnt de eerste Dinsdag
van elke maand.

Schei
uit
met
prutsen

!

En van onze grootste bijenteeltdeskundigen heeft kort geleden zijn mening gezegd over onze Nederlandse bijenteelt. Die mening luidt als volgt:

Er wordt door de meeste Nederlandse bijenhouders veel te veel geprutst. Dat leidt onherroepelijk tot teleurstellingen.

En de teleurgestelden houden de een of andere dag op met bijen houden.

Of... ze scheien uit met prutsen en gaan op zeer eenvoudige en moderne wijze bijen houden. Dan winnen ze veel honing en ze worden propagandisten voor eenvoudige, doelmatige en succesvolle bijenteelt.

Wij zijn er van overtuigd, dat onze deskundige gelijk heeft. Daarom: bent u ontevreden over de behaalde resultaten? Gooi dan het roer om en wordt van nu af aan een succesvol imker!

Behandel uw volken, zoals dat in „Ons Jeugdhokje” van deze maand is aangegeven.

Imkers die slechts één volk hebben — b.v. zij, die vorig jaar met bijen houden zijn begonnen — zullen in Mei een kunstzwerm maken. In het vervolg kunnen zij dan de beschreven succesvolle methode toepassen. Imkers die méér dan één volk hebben gaan in April op de aangegeven wijze verenigen. In het Meinummer wordt beschreven hoe ze van het sterke volk weer kunstzwermen maken in de lege kasten of in zesraamskastjes.

Maar... doe het niet *ongeveer* zoals het Jeugdhokje het voorschrijft. Doe het *precies* zo als het er staat. Niet meer proberen dit anders te doen of dat na te laten en eens zien hoe het gaat. Niet meer prutsen! Want dan brengt u het goede resultaat weer in gevaar.

Het Jeugdhokje is met zijn aanwijzingen steeds een maand vooruit. Lees het goed zodra u het Groentje krijgt. En pas het gelezene toe in de praktijk. U zult er geen spijt van hebben.

Het wordt een ommekeer in uw liefhebberij. Goed bijen houden kost véél minder tijd dan met de bijen prutsen. Het kost minder geld. En het levert méér op.

Vele honderden imkers hebben het roer al omgegooid. De in het Jeugdhokje beschreven werkwijze is al jaren lang op duizenden volken toegepast. Elk woord van het Jeugdhokje is gebaseerd op de praktijk. Wijk er daarom op geen enkel punt van af.

Alleen als U tevreden bent over de resultaten die U tot nu toe behaalde, is het verantwoord om op uw eigen manier voort te gaan. Voor alle ontevreden en geldt: schei uit met prutsen!

RED.

Vóór 1 Mei: Inschrijven voor examen Practisch Imker. Zie Maartnummer.

Vóór 10 Mei: Alle nieuwe leden opgeven aan het Bijenhuis. Het op 10 Mei betaalde quotum is beslissend voor de toekenning van de prijzen der ledenwerf-actie.

29 Mei: Algemene Vergadering te Utrecht.

28 Augustus: Zilveren Imkersfeest te Emmen. Opvoering bijenoperette „Zonnekinderen”. 3e Nationale Honingtentoonstelling.

De heer Bolten 50 jaar lid!

In het Januari-nummer werd reeds medegedeeld, dat de heer D. G. Bolten te Amersfoort 50 jaar lid van onze Vereniging is geweest en dat de afdeling hem benoemde tot erelid.

Wij hebben de heer Bolten gevraagd ons iets te vertellen over zijn imkersloopbaan en met grote bereidwilligheid heeft de jubilaris aan dat verzoek gevolg gegeven.

Hij maakte voor het eerst kennis met de bijen op een tentoonstelling te Den Haag, ter gelegenheid van de troonsbestijging van Koningin Wilhelmina, in 1898. Er was daar een inzending van de heer Kelting.

In 1901 bezocht hij een propaganda-bijeenkomst van de toenmalige afdeling Zuid-Holland en hij gaf zich op als lid. Hij woonde destijds in Delft en ging met een collega-apotheker bijen houden op diens zolder, maar dat duurde maar kort, want hij werd gedetacheerd in Suriname en maakte in Paramaribo kennis met de daar inheemse, niet stekende, bijen, de zgn. Meliponen, die nesten bouwen zoals de hommels hier doen. Ze leveren een dunne, zure honing en worden nog al eens lastig gevallen door kleine, zwarte, eigenaardig reukende wilde bijtjes, die in groten getale de meestal kleine Meliponen-kolonietjes aanvallen en in minder dan geen tijd geheel vernielen.

In 1908 kocht de heer Pannekoek op de markt te Eerbeek een korf met bijen, die via Artis naar Suriname werd gezonden, maar ze vonden het daar te warm en zwermden elk ogenblik. De W.B.C.-kast, waarin ze later huisden, bleek voor de tropen ondoelmatig te zijn, de kakkerlakken konden er zich te gemakkelijk in vestigen. Later bleken Italiaanse bijen, in Georgetown gekocht van een aldaar gevestigde Surinaamse apotheker, beter te voldoen, ze bewoonden een zeer simpele, enkelwandige, kast. Het geheel werd in 1910 aan een liefhebber ter plaatse overgedaan, toen de heer Bolten terugkeerde naar Nederland.

Bij aankomst vestigde hij zich te Utrecht en schafte zich daar opnieuw bijen aan. Ze stonden op het balkon van de eerste verdieping en haalden vrij aardig.

In 1912 volgde overplaatsing naar Bergen op Zoom en daar stonden de bijen in de tuin, voor het hospitaal. De stad was toen nog niet over de zoom uitgebouwd en er waren daar moestuinen en boomgaarden met veel bessenstruiken, eind Mei kon gewoonlijk al geslingerd worden. Later leverden de lindes in de stad en nog later de heide in de omgeving heel wat op. Zóveel, dat in 1919, na overplaatsing naar Amersfoort, een grote voorraad honing naar Amersfoort werd verhuisd en de kinderen geen honing meer lustten.

De Heer Bolten in zijn werkkamer

Cliché De Nieuwe Pers, Utrecht

In Bergen op Zoom was een poging gedaan om een eigen gebouwd bijenverblijf in bedrijf te stellen, een grote broedruimte voor 34 ramen en een buitenmantel met drie vliegopeningen. De bedoeling was 8 afzonderlijke woningen te krijgen, die door schotjes en koninginneroosters met elkaar in verbinding konden worden gebracht. 't Succes was niet groot.

In Amersfoort is de bijenhouderij niet voorspoedig geweest, waarschijnlijk werd de aandacht wat van de „nijvere dierkens” afgeleid door de bemoeiingen met de afdeling Amersfoort van de Ned. Natuurhistorische Vereniging (die hem óók tot haar erelid benoemde!). In ieder geval bleven er bijen op het terrein tot Mei 1952, toen de hele installatie werd overgedaan aan een werkloze uit Soestdijk.

Door achteruitgang van het gezichtsvermogen moest voor het zoeken van koninginnen de hulp van anderen worden ingeroepen en dat was te lastig, al was de heer Krol, secretaris der afdeling Amersfoort, altijd even bereidwillig om te helpen.

In 1943 volgde de jubilaris een door de heer Joustra gegeven cursus. In de afdeling Amersfoort werd belangstelling gewekt voor de natuur buiten, er werden botanische excursies gehouden en op vergaderingen werd verteld over de verhouding tussen bijen en bloemen. De door de heer Bolten zelf gemaakte gekleurde tekeningen, die ter illustratie van het gesprokene dienden, hebben we met grote bewondering bekeken. Bloeiende en kale takken van bomen en heesters, die voor de bijenteelt van belang zijn, werden verzameld en op vergaderingen getoond.

De grote werkkamer van de heer Bolten is ingericht als museum, waar hij prachtige collecties vlinders, kevers, schedels, boeken enz. bewaart. Hij heeft niet alleen naar bijen gekeken, doch de hele levende natuur heeft heel zijn lange leven zijn warme belangstelling gehad.

Dat het hem gegeven moge zijn zich nog lange jaren te verheugen in de wonderen der schepping!

BIJEN-OPERETTE „DE ZONNEKINDEREN” op het Zilveren Imkersfeest 1954 te Emmen.

Emmen, de parel van de Hondsrug, is de eer te beurt gevallen voor 't houden van de traditionele Imkersdag. De imkers in de Zuid-Oosthoek van Drenthe hopen U op 28 Augustus in groten getale te mogen ontvangen. Het comité voor deze dag is reeds druk bezig met de voorbereidende werkzaamheden.

In de nieuwe schouwburg-concertzaal, genaamd „De Nieuwe Aula” zal om half elf de officiële ontvangst plaats hebben.

In de grote turnhal wordt U een echte Drentse koffietafel aangeboden. Natuurlijk is er ook weer de nationale honingtentoonstelling, waarop de ridder van Rappard wisselbeker gewonnen kan worden en de medailles, die door Zijne Excellentie de Minister van Landbouw beschikbaar zijn gesteld.

Voor het bezichtigen van bezienswaardigheden, die er vele zijn, zoals hunnebedden, Oudheidkamer en dierenpark zullen gidsen beschikbaar zijn. Lang tijd zal men daar zeker niet voor hebben en wel omdat wij voor deze zilveren imkersdag een zeer bijzondere verrassing hebben.

Wij zullen namelijk het voorrecht hebben in de namiddag de exclusieve première mede te maken van de operette „de Zonnekinderen” die Margot Vos speciaal voor dit feest schreef. Het is een operette uit het bijenleven met uitstekende kwaliteiten, hetgeen van deze dichteres ook niet anders verwacht kan worden. Muziek en leiding van Mej. Tilly Hilvers.

Een volledig programma wordt tijdig gegeven. Dit artikel is geschreven als een opwekking aan het adres van de imkers om dit imkersfeest te bezoeken. Het comité Imkersdag 1954

WELKE KAST?

GEACHTE BEGINNERS,

In het Decembernnummer wordt U van voorlichting gediend over de aan te schaffen kastsoort. Ik ben zo vrij enige bedenkingen aan te voeren tegen de als meest en minder geschikt genoemde kasten.

De fruitteeltkast

Deze wordt geschikt genoemd. Laten we beginnen met te herhalen wat de ontwerper er zelf van heeft gezegd: „Het is geen kast om honing in te winnen.”

Zij is ontworpen voor fruitteelters om in het voorjaar sterke volken te hebben voor de bestuiving.

Voor honingkast en voor toepassing van verschillende methoden is hij niet bedoeld. Een speciale kast dus, met een speciaal doel.

Toch willen ook kwekers wel eens een potje honing winnen en daarom hebben enkelen haar omgebouwd tot koudbouw met een honingkamer er boven op. In het algemeen is zij voor beginners niet geschikt en ook niet bedoeld voor algemeen gebruik.

De spaarkast

Dit zou dan een goede stapelkast zijn met vaste bodem, plat dak enz. Enkelwandige kasten met vaste bodem en plat dak zijn er al veel eerder gemaakt. Dit zou nu weer DE kast zijn. Als je een ervaring hebt van meer dan 40 jaar, glimlach je even.

De rubriekschrijver schrijft zelf al over de vele modellen. Helaas, hoeveel modellen zagen we al verschijnen en met klem en bewijzen (?) aanbevelen. De redacties van het Maandschrift publiceerden dan de tekening om de ontwerper niet teleur te stellen. En prompt maakten verschillende imkers, meestal beginners, ze als „het nieuwste” na.

Met de spaarkast is dit mogelijk iets anders. Feit is, dat hij ontworpen is voor een speciaal doel, n.l. om veel volken te houden. Wie van de beginners zal er groot-imker worden? De kast is nog maar een paar jaar in gebruik en moet dus nog bewijzen goed te voldoen.

De simplexkast heeft dat wel bewezen en daarom is ze, na een 40-jarig algemeen gebruik, genormaliseerd. Dit is gebeurd omdat het een kast is met de meeste mogelijkheden.

De schrijver noemt de voordelen van de spaarkast en het tegen van de simplexkast. Stellen we, ter wille van de objectiviteit, nu eerst eens de nadelen van de spaarkast vast.

Een vaste bodem, één geheel met de onderste broedbak dus. Bij het schoonmaken van de bodem moeten **alle 10 ramen** uit de kast gehaald worden in het vaak koude voorjaar. (In de bijenboeken staat, dat we een goed inzicht krijgen in de toestand van het volk bij het schoonmaken van de (losse) bodemplank, zonder dat we het volk uit elkaar behoeven te halen). Hier moeten we alle bijen uit het onderstel vegen of kloppen. Ook bij werkzaamheden als omhangen, separeren, enz., want oude en jonge moersbijen bijten elkaar af. Deze steeds terugkerende handeling kan de beginner zoveel steken bezorgen, dat hem meteen de lust tot bijhouden vergaat.

Als men de naam „spaar”-kast ontleend heeft aan de eigen voorstelling, dat hij minder werk geeft dan een andere kastsoort, dan gaat dit hierbij direct al niet op.

Een passend koninginnerooster met dichte rand is er niet bij.

Men is verplicht het bijpassende voerapparaat te kopen,

omdat onder het platte dak geen plaats is voor een ander voerapparaat.

Het vlieggat kan niet, zoals bij de simplex, verkleind worden met een schuif om in de winter koude en muizen te weren.

De enkelwandige bakken staan koud op elkaar. Deze worden met een schuifje verbonden, wat tegen afwaaien op een stand voldoende geacht moet worden, doch bij het reizen m.i. dubieus is (stoten bij laden b.v.).

Een luchtgat is er niet in het dak (zie beneden).

De prijs is maar f 1,05 lager dan die van de simplex. De „hoge prijs” van de simplex zegt dus al heel weinig.

Uit „aesthetische overwegingen” prefereer ik een Simplex-kast in de tuin tegenover een Amerikaanse bijenkast. Men ziet er JARENLANG tegenaan.

De gebroken kap van de simplex, MET LUCHTGAT, is niet uit schoonheidsoverwegingen vastgesteld, doch uit zuiver praktische overwegingen. Een bijenvolk geeft warmte af. De warme lucht stijgt naar boven en slaat tegen het koude dak, waardoor condensatiewater (vocht) ontstaat. Heeft dat geen uitweg, dan slaat dit terug op dekplank of kleedje. Dit is erg nadelig voor de bijen en daarom is een luchtgat zo hoog mogelijk geprojecteerd in het schuine dak.

Ook in de zomer heeft het een groot nut bij felle zonneschijn op het zinken dak. Bijen kunnen het ook te warm hebben (baardvorming).

Moet men de volken bij besputting van het koolzaad afsluiten, dan wordt het reisraam opgelegd en het dak voor regen- en zonafscherming gewoon op de kast gelegd. De gaten geven voldoende lucht, zelfs bij een hete spuitdag. (Eigen ervaring).

Het biedt ook ruimte om verschillende soorten voerapparaten te plaatsen.

Al vergelijkende zijn we meteen aan het weerleggen van de bezwaren tegen de simplex gekomen.

De dubbelwandigheid

De lucht tussen de bakken zou circuleren. Ik weet niet, of de schrijver wel eens een dubbelwandige simplex bekeken heeft, maar hoe die circulatie dan zou moeten gebeuren, zou hij me nog eens moeten uitleggen. Meent hij misschien dat de lucht toegang heeft bij het vlieggat?

Als we in een houten huis moeten wonen, zullen we zeker een dubbelwandig verkiezen boven een enkelwandig.

We kennen al lang de aan de zijanten enkelwandige simplex, die aardig goedkoper is dan de spaarkast. Deze enkelwandige simplex is bedoeld voor de groot-imker. Ze worden in de winter met de zijwanden tegen elkaar geplaatst. Voor de amateur heeft dit tegen elkaar plaatsen geen zin.

De losse delen van de simplex bevestigt men solide met de ijzeren staafjes lang de kant, met een sluitlaaf er over heen. Reist men enkel met broedkamer en honingkamer, dan zet men de bijpassende blokjes op het reisraam, welke dan klem zitten onder de laaf.

Het zelf timmeren

Afgezien van een reservekastje, raad ik altijd het zelf timmeren af. Zelfs 'n gewone timmerman besteedt vaak te weinig aandacht aan een bijenkast. Je moet ook goed (en duur) gereedschap aanschaffen. Als je er 10 of meer moest maken, was het te proberen, maar als het om minder gaat is het zo, dat de eerste en de enige die je maakt, mislukkelingen zijn, met veel ellende voor jaren

14000 leden!

Prachtig werk van afdeling Beilen

De afdeling Beilen besloot, dat ieder lid in eigen omgeving propagandist voor de bijenteelt zal worden. Enige Hoofden van scholen hebben reeds hun medewerking toegezegd om bij de jeugd belangstelling te wekken voor het houden van bijen. Om volgend jaar een cursus voor beginners te kunnen volgen, moeten ze bij het begin van de cursus (na 1 Januari) 15 jaar zijn. Welke imker kent in zijn omgeving niet minstens één jongeman, die van de natuur houdt en die graag een paar kasten in de tuin zou willen hebben? Nu deze jongelui de mogelijkheid krijgen om na het volgen van een cursus te gaan imkeren in kasten, die ze gratis ontvangen, is het grootste bezwaar, dat tot nu toe aan hun plannen in de weg stond, opgeheven. De afdeling Beilen zal ongetwijfeld ook de oud-leden gaan opzoeken.

En de „ongeorganiseerden”.

Doet Uw afdeling het ook? Doet gij, lezer, er ook aan mee?

Elke afdeling, die op 10 Mei 1954 10% meer leden heeft dan op 31 December 1953 (met een minimum van drie leden meer), krijgt een boek cadeau. De drie afdelingen, die de grootste activiteit ontplooiën bij de ledenwerfactie, krijgen gratis een bijenvitrine!

Imkers, allen aangetreden, op naar de 14.000 leden

COMMISSIE VOOR DE KONINGINNETEELT

Rapport over het jaar 1953

In 1953 werd alleen gebruik gemaakt van het bevruchtungsstation op het eiland Schiermonnikoog. De teelt van Italianen op Ameland kon niet doorgaan, doordat het darrenvolk niet voldoende darren leverde. Voor de teelt van Nigra's bestond geen belangstelling. Op Schiermonnikoog werden Krainers en Nederlandse zwarte bijen geplaatst. De resultaten blijken uit het volgende overzicht.

Bevruchtungsstation Schiermonnikoog. Aanvoer van volkjes uit de verschillende provinciën:

a. Krainers (9 Juni—7 Juli)

Friesland	1
Groningen	6
Drente	46
Overijssel	74
Gelderland	34
Noord-Holland	4
Zuid-Holland	7
Noord-Brabant	2
Totaal	174

b. Nederlandse Zwarte (7 Juli—4 Augustus)

Overijssel	38
------------	----

lang en veel steken. Bedenk, dat dit begin wel eens 15 jaar lang je of lust of last kan geven.

Zo, als je nu de beide artikelen over de kasten naast elkaar legt, heb je wel een objectief beeld.

De zgn. spaarkast acht ik meer geschikt voor hen, die veel volken willen houden, hoewel ik enige bezwaren er tegen ernstig neem.

De simplex is mooier, royaler en dus meer geschikt voor de bijenhouderij zoals die in tuinen e.d. wordt beoefend.

De prijs van de simplex is één gulden en vijf cent hoger dan die van de spaarkast.

Het verplichte voerapparaat echter (verwonder U niet) maakt de SPAARKAST weer DUURDER dan de simplexkast.

Leeuwarden.

TJ. STIENSTRA

Resultaten

Alle inzenders van bevruchtungsvolkjes werden verzocht hun resultaten en ervaringen mede te delen. De resultaten van de inzenders, die aan dit verzoek voldeden, waren als volgt:

Van 83 volkjes werden 54 koninginnen bevrucht of ruim 65%.

In de meeste gevallen is niet vast te stellen, waaraan de mislukkingen te wijten zijn. In sommige gevallen kon worden vastgesteld, dat de oorzaak te wijten was aan de conditie der volkjes. In andere gevallen rijst de vraag, of het vervoer over lange afstand schuld kan zijn. Daar staat tegenover, dat deelnemers uit Overijssel en Zuid-Holland 100% bevruchte koninginnen hadden. De Commissie brengt dank en hulde aan de heer Kruyer, die ook in 1953 het station Schiermonnikoog op voortreffelijke wijze heeft beheerd.

Regeling 1954

Voor het jaar 1954 wordt het Bevruchtungsstation Schiermonnikoog opengesteld alléén voor Krainers, waarschijnlijk van 9 Juni tot eind Juli. In verband met de geringe belangstelling en de hoge kosten kunnen dit jaar géén volkjes naar Ameland worden gezonden. De Commissie maakt de deelnemers er op attent, dat het Lohuis-roostertje, dat voorgeschreven is voor de bevruchtungskastjes, ontworpen is voor kastjes met een vlieggat ter halver hoogte van het kastje. Voor kastjes met een onder-vlieggat moet een speciaal roostertje worden gebruikt, dat eveneens bij de heer Lohuis, Almeloseweg D 62 te Albergen verkrijgbaar is.

De volledige regeling voor 1954 wordt in het Mei-nummer bekend gemaakt.

EEN JUBILEUM

Op 1 April 1954 was het 25 jaar geleden, dat ons Hoofdbestuurslid voor de Provincie Groningen, de heer A. S. Planting, werd benoemd als Hoofd van de Lagere Tuinbouwschool te Paterswolde. Op 3 April is een officiële receptie gehouden en des avonds werd een revue opgevoerd, handelend over het schoolleven van de heer Planting, getiteld „In zilv'ren rand”. Hoofdbestuur en Commissie van Redactie bieden de jubilaris hun beste wensen aan!

imkersvrouwen

HUISMIDDELTJES

Naar aanleiding van het verzoek in het Januari-nummer, om inzending van bij onze leden bekende huismiddeltjes, waarbij honing wordt verwerkt, geeft ons lid, de heer J. L. Bakker te Sneek nog het volgende recept tegen hoest: „Een pond honing vermengen met een lepel slaolie of een ei en een lepel azijn. Van dit mengsel driemaal daags een lepel innemen”.

Hoewel de verzorgster van deze rubriek zelf dikwijls voor de kinderen een „hoestdrankje” gebruikt, bestaande uit een beker warme melk, waarin opgelost een eetlepel honing, 10 druppels anijsspiritus en een mespunt salmiakzout, meent zij U er toch voor te moeten waarschuwen met deze huismiddeltjes niet te lang door te gaan, maar bij hardnekkige hoest of een werkelijk zich ziek gevoelen, vooral **tijdig** Uw huisarts te raadplegen. Het is altijd verstandig niet op eigen houtje te handelen, maar even advies aan Uw arts te vragen, gelijk de heer Stienstra te Leeuwarden deed, die ons het volgende schrijft: „Toen mijn dochtertje ongeveer 1½ jaar oud was, kreeg ze een dikke aan de hals. De dokter constateerde, dat het een „klier” was. Hij schreef voor: pappen met een lijnkoekpapje. Als het doorbrak zou het wel een litteken blijven. Na een paar dagen pappen herinnerde ik mij, dat een jongen af en toe bij mij een potje honing kwam halen voor een zusje, dat klieren aan de hals had. Hij vertelde, dat deze klieren, als je met honing „papte” niet naar buiten doorbraken en dus geen litteken achterlieten. Onze huisarts vond het best, dat we met honing gingen pappen. Mogelijk was het al te laat, maar, hoewel het een enorme „klier” was, hij brak maar een klein beetje naar buiten door en liet slechts een klein(nog zichtbaar) litteken achter.” Tegen verkoudheid gebruikt ook de heer Stienstra het recept, vermeld in het Januari-nummer, maar daarin is de anijsspiritus vervangen door anijsolie. Een ander hem bekend recept luidt: Een eetlepel honing oplossen in een glas goed warm water, een paar schepjes suiker en een scheut vruchtensap toevoegen. 's Avonds opdrinken en dan direct onder de wol.

HET BEWAREN VAN HONING

Tenslotte nog iets over het bewaren van honing. Steeds weer bereiken de redactie hierover vragen. Een onzer leden schrijft: „Ik zit er ieder jaar weer mee”. Iemand kan wel eens een jaar pech hebben, maar dit behoeft natuurlijk niet. Ons lid zegt: „Als ik slinger, haal ik de ramen, waar voldoende inzit, er uit. Ik wacht hiermede, totdat de honing voldoende rijp is, ongeveer 8 à 10 dagen na de dracht. Alle gereedschap wordt met sodawater afgeboend en met zuiver water nagespoeld, ook de potjes en dat is dan meestal het punt, waarop onze imkersvrouwen bij de honing-oogst worden betrokken. Na het slingeren enige dagen laten narijpen, dan in de potjes, die ook nog enkele dagen open blijven staan (nog enige dagen uitademen, zegt schr.), alles afgedekt met schone doeken, waarna de potjes met cellophaan luchtdicht worden afgesloten. Steeds echter gaat de honing in de potjes rijzen, terwijl er meestal een laagje dunne honing opkomt en de honing onderin stijf wordt.”

Het is duidelijk, dat dit lid zeer veel aandacht besteedt aan het winnen van zijn honing. Toch moet er ergens een fout zitten en zeer waarschijnlijk is dit het — ook in vele leerboeken gepropageerde — narijpen. Dit narijpen is alleen dan goed, als U beschikt over een vertrek met een zeer lage vochtigheidsgraad, die U in ons vochtig klimaat alleen langs kunstma-

tige weg kunt bereiken en met voldoende hoge temperatuur. Zo niet, dan is het middel veel erger dan de kwaal. De bedoeling van het narijpen — een wat eigenaardig begrip, want rijpe honing hoeft niet na te rijpen en onrijpe honing moet U niet slingeren — is mede eventuele wasdeltjes, schuim enz. boven te laten komen, waarna deze kunnen worden afgeschept.

Meestal is het bovenste laagje honing ook dunner, maar — en nu komt het — als U rijpe honing hebt geslingerd, komt dit dunne laagje niet uit de honing, maar ontstaat, doordat de honing, die buitengewoon wateraantrekkend is, vocht heeft opgenomen uit de lucht. Hoe langer dit openstaan van de honing duurt en hoe vochtiger en kouder de omgeving, waarin dit gebeurd is, des te erger zal dit verschijnsel zich voordoen. Het plaatsen in een kelder is dus al helemaal uit den boze.

Een heel goede methode om deze narigheden te voorkomen en toch schuim, wasdeltjes enz. weg te werken is de volgende: Stort alle geslingerde honing, direct na het slingeren in een vat, natuurlijk goed schoon en voor het bewaren van honing geschikt, wat van onderen is voorzien van een kraan en van boven van een deksel. Model, grootte en vorm of eigenlijke bestemming van dit vat doen weinig terzake met dien verstande, dat aan smal en hoog de voorkeur moet worden gegeven boven breed en laag. Laat de honing daarin enkele, of ten minste één dag staan in een droge omgeving op kamertemperatuur. Deksel op het vat natuurlijk. Daarna potjes vullen uit de kraan. De honing langs de wand van het potje laten lopen, waardoor het opnieuw ontstaan van luchtbellen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Potjes meteen behoorlijk luchtdicht afsluiten. Tengevolge van het vullen, daalt het honingniveau in de bus geleidelijk en blijven alle ongerechtigheden, welke zich aan de oppervlakte hadden verzameld, aan de wand van het vat hangen.

Is het vat leeg, dan kunt U het honingwater, wat U krijgt door dit met heet water schoon te spoelen, nog gebruiken bij het aanmaken van de voedersuiker. Als deze potjes op een droge plaats en bij een niet te lage temperatuur worden bewaard — en dat verdient bij honing altijd aanbeveling — dan zal de aldus gebotelde honing beslist niet gisten.

Ons lid schrijft verder nog, dat hij de potjes luchtdicht afsluit met cellophaan, maar dat zich daarin soms zoveel vocht vormt, dat het potje overloopt, met alle narigheden van dien. Hier zit natuurlijk een tegenstrijdigheid in. Een luchtdicht gesloten potje is zo hermetisch afgesloten, dat er nooit iets uit kan lopen m.a.w. de afsluiting was niet luchtdicht en de honing is dus voortdurend in de gelegenheid geweest nog vocht uit de omgeving op te nemen. Remedie tegen dit euvel: **straks de nieuwe honingbokalen van het Bijenhuis gebruiken.**

MaM.

MEDEWERKERS

Vele artikelen moeten weer wachten, o.a. de Jaagkieps.

NATIONALE HONINGTENTONSTELLING

Datum: 28 Augustus.

Plaats: Emmen.

Prijzen: De ridder van Rappard-wisselprijs, wisselprijs en medaille van het Ministerie van Landbouw, medailles en plaquettes. Elke inzender, wiens inzending minstens 96 punten haalt, krijgt een oorkonde. U doet toch óók mee?

Het reizen naar de boomgaarden

Het bestuur van de Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland, Spoorlaan 50, Tilburg, heeft wederom met de Nederlandse Fruittelers Organisatie en met de Tuinbouwvakbond van de K.N.B.T.B. onderhandelingen gevoerd over de voorwaarden waaronder de bijenhouders in de aanstaande bloeitijd bijenvolken zullen plaatsen in de boomgaarden ten behoeve van de bestuiving van het fruit.

Het stemt tot voldoening dat de fruittelers het billijk oordelen aan de bijenhouders voor de door deze te presteren diensten een passende vergoeding te geven. Deze vergoeding is in gezamenlijk overleg vastgesteld als volgt:

voor kastvolken f 6,— per volk;

voor korfvolken f 5,50 per volk.

De kosten voor vervoer der bijenvolken heen en terug dienen in onderling overleg tussen bijenhouder en fruitteler geregeld te worden.

Voor bijenvolken die geplaatst worden in kassen is de vergoeding vastgesteld als volgt:

voor kastvolken f 15,— per volk;

voor korfvolken f 13,— per volk.

De kosten voor vervoer der bijenvolken dienen in onderling overleg tussen bijenhouder en fruitteler geregeld te worden.

Verder werd overeengekomen, dat voor 1954 weer zullen gelden de voorwaarden die wij hieronder zullen afdrukken.

Tenslotte werd nog afgesproken, dat de fruittelers- en de bijenhoudersorganisaties gegevens zullen verzamelen omtrent vraag en aanbod en tevens in gezamenlijk overleg te streven naar een goede verdeling der bijenvolken over de aanvragers.

De fruittelers en bijenhouders die reeds contact met elkaar legden, blijven deze natuurlijk bestendigen, doch worden verzocht zich te houden aan de prijsregeling en de voorwaarden.

Bovenstaande prijsregeling geldt voor geheel Nederland.

VOORWAARDEN IN VERBAND MET HET REIZEN MET BIJEN NAAR HET FRUIT.

Verplichtingen van de imker.

1. De bijenvolken moeten tijdig in de boomgaard aanwezig zijn, d.w.z. uiterlijk bij het begin van de bloei der vruchtbomen.
2. De verzorging van de bijenvolken geschiedt door of vanwege de imker.
3. De volken mogen zonder toestemming van de fruitteler niet worden verwijderd vóór het einde van de bloei.
4. De imker moet op verzoek van de fruitteler de volken verspreid plaatsen in de boomgaard. De spreiding zal echter niet verder gaan dan tot groepen van tenminste 5 volken per ha.
5. De te verhuur volken moeten voldoen aan de volgende eisen:

Korfvolken:

- a. Het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.
- b. Eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn. Verzegeld broed moet zichtbaar zijn.
- c. Tenminste 5 raten moeten door de bijen zijn bezet.
- d. Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

Kastvolken:

- a. Het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.
- b. Eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn in tenminste 4 raten.

- c. Het volk moet minstens op 6 raten zitten.
- d. Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

Verplichtingen van de fruitteler.

1. De fruitteler betaalt aan de imker vóór het einde van de bloei de vastgestelde huur per volk.
2. De fruitteler zal zijn vruchtbomen niet spuiten of stuiven met voor de bijen giftige stoffen gedurende de bloei.
3. **Hij zal er tevens zorg voor dragen dat andere, door de bijen druk bezochte planten gedurende de bloei niet in aanraking komen met giftige stoffen. Hij zal het nodige doen om te voorkomen, dat sloten of andere drinkplaatsen van de bijen worden vergiftigd.**
4. De fruitteler zal zorgen, dat een behoorlijke standplaats aanwezig is voor de bijenvolken en draagt er zorg voor, dat de bijenvolken niet verplaatst worden.
5. Indien vee in de boomgaard komt moet de fruitteler voor een voldoende afrastering rond de bijenstand zorg dragen.

Contrôle.

De fruitteler heeft het recht één of meer deskundigen te verzoeken te controleren of de geleverde volken aan de gestelde eisen voldoen. Tijdig zal aan de eigenaar der volken bericht worden gezonden wanneer de contrôle plaats heeft, zodat deze daarbij aanwezig kan zijn.

Arbitrage.

Indien er geschillen zijn, die onderling niet kunnen worden opgelost, kan een beroep worden gedaan op de Rijksbijenteeltconsulent of een van zijn assistenten. De uitspraak daarvan is verbindend voor beide partijen.

Verder kan nog worden medegedeeld dat door de fruittelersorganisaties al het mogelijke zal worden gedaan om het plaatsen van volken in de boomgaarden te doen slagen.

De Bedrijfsraad brengt de imker en fruitteler met elkaar in contact.

De samenwerking met de fruittelersorganisaties wordt door ons op prijs gesteld en de hoop wordt uitgesproken dat de regeling tot gevolg heeft dat een zeer groot aantal imkers en fruittelers elkaar, in hun wederzijds belang, zullen vinden.

Door het bestuur der afd. Bunnik—Houten e.o. wordt medegedeeld dat voor het reizen naar de boomgaarden zeer veel volken zijn opgegeven. Van de zijde der fruittelers bestaat tot nog toe zeer weinig animo, zodat het jammer genoeg niet mogelijk zal zijn alle aangeboden volken te plaatsen. Zij die volken opgegeven hebben en hun reisplan gewijzigd hebben, of zelf een plaatsje gevonden hebben worden verzocht, dit direct aan de afd. Bunnik mede te delen. Wel is het zo dat tegen dat het fruit in bloei komt, waarschijnlijk de 3e-4e week van April, er nog fruittelers komen welke volken willen betrekken. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat de afd. Bunnik deze gang van zaken uitermate betreurt, maar wij kunnen tenslotte de fruittelers niet dwingen hun volken tijdig te bestellen, laat staan om in elke fruituin bijenvolken te plaatsen tegen vergoeding. De afd. Bunnik doet echter al het mogelijke zoveel mogelijk volken te plaatsen, al zal zij niet kunnen voorkomen dat de imkers en of afdelingen laat bericht zullen ontvangen waar zij de volken kunnen plaatsen.

Bunnik.

C. PATER Jzn.

Een deel van de Noordoostpolder zal dit jaar be-
slid dodelijk zijn voor de bijen. De rest van de
polder blijft gevaarlijk.
Ook koolzaad buiten de polder kan gevaarlijk
worden.

Er is in de polder ongeveer 1600 ha koolzaad uitge-
zaaid. Een gedeelte daarvan zal misschien moeten
worden omgeploegd in verband met de stand van het
gewas.

Als de aantasting door schadelijke insecten daartoe
aanleiding geeft, zal het koolzaad ook dit jaar worden
bespoten — of beter: beneveld — met giftige stoffen.
Ongeveer 900 ha zal worden behandeld met dieldrin,
ongeveer 700 ha met HCH.

De bespuitingen van vorige jaren hebben de Directie
geleerd, dat de meer-opbrengst van bespoten koolzaad
belangrijk groter is dan de opbrengst van niet bespoten
koolzaad.

Ook erwten en gele mosterd zullen worden bespoten.
Dat waren de feiten, waarvan het Hoofdbestuur had
kennis te nemen, toen het contact opnam met de
Directie van de Noordoostpolder.

Een voorstel van het Hoofdbestuur om midden in de
bloei een „spuitloze periode” in te stellen, was daarmee
direct van de baan.

Wat is dieldrin?

Het overtreft, wat zijn uitwerking betreft, alle vroegere
spuitmiddelen. Het is een olieachtige stof, die niet
opdroogt en daardoor lange tijd blijft nawerken. Men
spreekt van een nawerking van 1 à 2 weken.
In de verre omtrek van kavels, die met dieldrin worden
behandeld, is het dus uiterst gevaarlijk bijen te
plaatsen.

Waar wordt met dieldrin gespoten?

Volgens de oorspronkelijke plannen van de Directie:
overall in de polder. Op verzoek van het Hoofdbestuur
echter heeft de Directie haar plannen zodanig ge-
wijzigd, dat **niet** met dieldrin zal worden gespoten op
de kavels, gelegen in de driehoek ten westen van de
Lemstervaart en ten noorden van de Espelervaart en
de Espelertocht. Dit is dus het enige deel van de polder,
waar men bijen zal kunnen plaatsen.
Ook in dit gebied echter zal zo nodig met HCH worden
gespoten!

Waarschuwingsorganisatie.

Aan de waarschuwingsorganisatie zal de Directie de
grootst mogelijke aandacht schenken. Er zal zeer
ernstig naar worden gestreefd, alles te doen wat
mogelijk is om schade aan de bijenvolken te voor-
komen.

Het zal niet mogelijk zijn buiten de Heren Flier en
Wietsma om volken in de polder te plaatsen — b.v. bij
pachters — zonder de bijen bloot te stellen aan dode-
lijke gevaren. Het Hoofdbestuur hoopt, dat de be-
perking van het gebied waar bijen worden geplaatst,
ten minste dit voordeel zal hebben, dat de kans op
ongelukken geringer wordt. Het werkgebied van de
Heren Flier en Wietsma is dit jaar kleiner dan vorige
jaren.

Ook de door bemiddeling van de Heren Flier en
Wietsma geplaatste volken blijven echter voor risico
van de imkers.

Als het „bijenweer” is, is het ook „spuitweer”. Het
opsluiten der bijenvolken op een warme dag brengt

zijn risico's mede. Als men zijn volken in de polder
plaatst, dient men ook deze risico's te aanvaarden.
De Heren Flier en Wietsma zoeken de plaatsen uit,
die met het oog op het spuitgevaar het minst gevaarlijk
voor de volken zijn. Men houde zich aan hun aan-
wijzingen.

Het bovenstaande zal de imkers niet erg aangenaam in
de oren klinken. De Directie — en de koolzaadver-
bouwer in het algemeen — is baas in eigen huis. Al is
het bitter voor ons om te ervaren dat een deel van
onze kostelijke dracht voor ons verloren gaat, we
hebben ons neer te leggen bij de besluiten van de
Directie. En we hebben haar erkentelijk te zijn voor
haar welwillendheid om te onzen behoefte haar oor-
spronkelijke spuitplannen te wijzigen. En voor haar
toezegging om al het mogelijke te doen om schade
aan bijenvolken te voorkomen. **We kunnen slechts
hopen dat er in „onze driehoek” geen ongelukken
zullen gebeuren.**

Imkers, die de gelegenheid hebben elders een desnoods
minder goede dracht, doch zonder risico's, te vinden,
dienen hun keuze goed te overwegen.

Als er elders in ons land plotseling veel kevers op-
treden, is het niet uitgesloten dat men ook dáár naar
het middel dieldrin zal gaan grijpen. Het is sedert
kort in de handel. **Men zij dus overal op zijn hoede.**

HET HOOFDBESTUUR.

KOOLZAAD BRAAKMANPOLDER

Tijdens de koolzaadbloei bestaat voor imkers de
mogelijkheid om bijenvolken te plaatsen in de
Braakman polder onder de Gemeenten Hoek,
Philippine en Biervliet.

De voorwaarden, waaronder een en ander zal
plaats vinden, kunnen schriftelijk worden aan-
gevraagd bij de Rentmeester der Domeinen te
Breda, Ginnekenweg 44.

De Rentmeester der Domeinen
Ir J. KLUYTENAAR

Het spuitprobleem

Dr. Ole Hammer van het Deense Instituut van bijen-
teeltonderzoek verzoekt medewerking van buitenlandse
onderzoekers of organisaties om gegevens te verza-
melen over de vergiftiging van bijenvolken door het
gebruik van plantenziektebestrijdingsmiddelen. Hij wil
deze gegevens bespreken op het Internationaal bijen-
teeltcongres, dat in September van dit jaar in Kopen-
hagen wordt gehouden, om zodoende te komen tot een
betere regeling van wat wij noemen het „spuit-
probleem”.

Hij acht de volgende gegevens belangrijk:

- 1e. Het aantal vergiftigde bijenstanden.
- 2e. Het totale aantal gedode volken en het aantal
volken met verliezen van $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ van het totaal
aantal bijen.
3. Enkele gegevens over het weer en de temperatuur
gedurende de eerste twee dagen van de behande-
ling met gif.
- 4e. De afstand tot het behandelde gewas; de naam
van het gewas en de oppervlakte in ha.
- 5e. De naam en het actieve bestanddeel van het gif,
de hoeveelheid per ha. en de gebruikte concen-
tratie van het actieve bestanddeel.
- 6e. De economische verliezen van de bijenhouders
(Een goed bijenvolk te schatten op f 20,— à f 25,—)
en het verlies aan honing (groothandelsprijs).

Zo volledig mogelijke gegevens worden gaarne verza-
meld door Ir. J. Mommsers, Bredaseweg 304, Tilburg.

En... is de inspectie nog al meege-
vallen, lui? Een van de discipelen van
Ome Toon was onfortuinlijk, of lie-
ver dom geweest. Zijn zeven kilo
voer bleken juist onvoldoende te zijn
geweest. O, ik weet het wel: 10 x 53
cent is voor velen een grote uitgave.
Men komt er zo gemakkelijk toe op
het voer te bezuinigen. Een bios-
coopje, een paar pakjes cigaretten
minder per half jaar en je bent er
ook. Na een ernstige vermaning heeft
de goeie oom toch maar een pleister
op de wond gelegd... een prima
volkje op 6 ramen.

Zo'n tegenvaller is niet zo erg, je
leert er van, als je de oorzaak maar
opspoort. Neem je les ter harte.
Tot mijn spijt moet in in 'n groot ge-
deelte van dit hoekje ontrouw wor-
den aan de éénjarige imkers. Zij
kunnen n.l. de behandeling die nu
volgt in de praktijk nog niet toe-
passen.

VERENIGEN VAN VOLKEN

Men verstaat hieronder het bijeen-
voegen van twee volken. Men doet
het om verschillende redenen, b.v.
om een heel zwak volkje een goede
bestemming te geven; om moerloos-
heid op te heffen; omdat men kasten
te weinig heeft; bij het separeren
(dat is een bepaalde bedrijfs-
methode).
Dit verenigen gebeurt in de praktijk
tijdens het hele bijenseizoen.
Tegenwoordig past men het samen-
voegen van volken meer toe als
onderdeel van bedrijfswijzen.

Waarom verenigen?

Men kan zich afvragen: hoe is men
er toe gekomen het verenigen als
noodzakelijk onderdeel van werk-
wijzen te gaan beschouwen?
Wees 'ns eerlijk, imkers: wanneer be-
zetten de doorsnee volken van de
doorsnee imker de tweede broedbak
behoorlijk? Ga 'ns kijken in het mid-
den van de appelbloei. Het resultaat
zal u tegenvallen... en toch: alles
wat beneden die maat blijft, is te
zwak.

De oorzaken hiervoor? Dat is glad ijs!
Met vele anderen stel ik eenvoudig
vast, dat de meeste volken in 't voor-
jaar te zwak zijn:

1. om 'n redelijke opbrengst aan
voorjaarshoning te geven;
2. om tijdig — dat is vóór de zomer-
dracht — op rust te zijn. Een
oude imker zou misschien zeggen:
zwermen en „honingen” gaat niet
samen;
3. om 't grootste rendement te geven
bij bestuivingsarbeid.

Wanneer verenigen, in 't voorjaar of in 't najaar?

In 't voorjaar.

Voordelen:

1. Geen risico van moerloosheid,
darrenbroedigheid, eierleggende
werkbijen e.d.
2. Door 't samenvoegen van twee
broednesten verhoogt men de
broedproductie van de koningin.
In de regel ziet men n.l. dat de
koningin het kunstmatig vergro-
te broednest in zijn geheel blijft
bijhouden;
3. dit heeft weer tengevolge, dat de
volken eerder gedeeld kunnen
worden, zodat in de honingvolken

de jonge koninginnen aan de leg
zijn vóór de zomerdracht.

Bezwaren:

1. Men moet zesraamskastjes hebben
voor de kunstzwermen. Dat weegt
niet zo zwaar, want men heeft
toch woningen of onderdelen
daarvoor nodig om de zwermen
te huisvesten.
2. Men moet de zesramer opvoeren.
Dit kost minstens 7½ kg suiker.
Meestal zal dit voer niet helemaal
worden opgebruikt. Vaak kan
men 1 of 2 ramen bewaren voor
de kunstzwermen van 't volgend
seizoen. Dit voer in ramen is van
zéér veel belang, we zullen dat in
't volgend nummer zien.

De vóór- en nadelen van verenigen
in 't najaar kun je nu zelf wel op-
zoeken.

Opmerkingen:

1. Over deze kwestie is natuurlijk
wel meer te zeggen, maar we
moeten ook 'n beetje aan de
ruimte denken; ik zie een alsmaar
worstelende redacteur voor me.

2. Het bijvoegen van volken, die
lang moerloos geweest zijn, en
afgesalpeterde bijen, is meer 'n
nobele daad van de imker ten op-
zichte van deze diertjes, dan een
versterking van 't volk dat deze
stumpers krijgt. Begrijp goed,
blijf 't doen, maar stel je er niet
te veel van voor.
3. Daareven heb ik opgemerkt, dat
het doelbewust verenigen van
volken iets is van de laatste tijd.
Helemaal juist is dit niet. Ver-
meldenswaard is de werkwijze
van 'n groot bijenman, die velen
van u gekend zullen hebben: wij-
len de heer Ponten, leraar aan de
Tuinbouwwinterschool te Nijme-
gen. Hij maakte al jaren voor de
oorlog kunstzwermen in kleine
kastjes. Deze volkjes overwinter-
de hij en voegde ze in 't voorjaar
bij zijn grote volken. Als de
kunstzwermen zich in de zomer
op zwermen gingen toelagen,
nam hij broed af en hing dat in
de jongemoersvolken. Tegenwoor-
dig werken wij op nagenoeg de-
zelfde wijze.

Welk tijdstip is in 't voorjaar 't meest geschikt om de volken te verenigen?

Het zal je al meer opgevallen zijn,
dat we bij verschillende onderdelen
van de bedrijfsmethode sterk gebon-
den zijn aan de te verwachten-dracht.
Ook hier is dat het geval. Vooral als
naar de dracht gereisd moet worden.
Vergelijk vroege voorjaarsdrachten
als kruisbes en kers met de latere
voorjaarsdrachten als appels, peren
en paardebloem.

Als gereisd moet worden, werkt men
op z'n laatst één week voor de dag
van vertrek in de volken. De ramen
moeten namelijk weer behoorlijk
vastgekit worden.

Verenig in 't algemeen zo laat moge-
lijk, maar toch ook weer vroeg ge-
noeg, om de jonge moeren vóór de
hoofd-zomerdracht aan de leg te
kunnen hebben. Uitrekenen!

Ons Feit

In veel gevallen doe ik de handeling
in de eerste helft van April.

Het praktisch werk.

Een opmerking voor onze beginners.
Je herinnert je nog wel dat vlieg-
bijen steeds naar hun eigen woning terug-
keren. Ze zijn georiënteerd. Wil je
volken verenigen, dan moet je bure-
nemen. De imker zorgt er dus voor
de kunstzwermen afwisselend met de
honingvolken te plaatsen. Onze stand
ziet er op 't ogenblik dan ook zó uit:
zesramer - grote kast - zesramer -
grote kast - enz.

1. Wat hebben we nodig?

De tweede broedkamer met 4 à 6 ra-
men (liefst uitgebouwde).
Een leeg zesraamskastje (zwerm-
kastje) om de raten met voer in te
hangen.

Gewone attributen als kap, rook- of
carbollap en raampjeslichter.

2. De koningin.

In de regel heeft elk der te verenigen
volken een koningin. We hebben dus
keus. Meestal zullen we de jongste
moer aanhouden. Lees echter de
kastkaarten na en beslist dan, welke
moer zal worden aangehouden. Op
de werkwijze heeft het geen invloed,
of we de moer uit 't zwermkastje of
die uit 't grote volk zullen behouden.
Het zoeken van 'n moer is voor vele
mensen 'n hele toer; zie hier enige
aanwijzingen:

1. neem de ramen in de volgorde zo-
als ze in de kast hangen. Dus niet,
zoals vaak gebeurt, hier en daar
een raam uithalen.
2. licht het eerste zijraam uit de
kast, zoals we dat leerden (zie
Mei '53) en kijk dan meteen op
het raam dat nog in de kast hangt.
Zit de moer op de naar je toege-
keerde zijde van dat raam, dan
begint ze in de regel snel te lopen
om aan de donkere kant te komen.
Zij valt daarbij gewoonlijk op. Is
de moer op die zijde niet te zien,
ga dan zorgvuldig het raam, dat
je in je hand hebt, bekijken. Zo
controleer je de volgende ramen,
tot je de moer vindt.
3. rook niet te veel of laat de carbol-
lap niet te lang liggen als je de
moer moet zoeken. De bijen lopen
dan op een hoop aan de onderkant
van de ramen. Dit belemmert het
werk zeer.

Neem aan, dat we de moer uit de zes-
ramer afvangen.
Let op de voedselvoorraad.

3. Verdelen van 't broed over onder- en bovenbak.

Hoe je dat precies moet doen, hangt
helemaal af van 't totaal aantal
ramen met broed van zwermkastje
en groot volk. Als beide volken goed
zijn, zul je b.v. respectievelijk 4 en

gdhoekje

7 ramen met broed vinden. Ik breng het jongste broed liefst in de bovenbak (warmte!).

Neem twee kantramen met veel voer uit de grote kast en hang die in de lege broedbak, tegen elke zijkant één. Als de voedselpositie 't toelaat, neem je één of twee onbeschadigde ramen met veel voer en hangt die in 't mee-gebrachte lege zesraamskastje. De bijen doe je er natuurlijk af, want deze ramen bewaren we voor de kunstzwermen, die we in Mei zullen maken. Ramen met beschadigde cel-deksels geven lekkerij, plakkerij en kans op roverij.

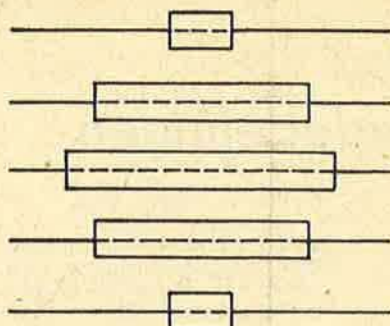
We gaan nu verder met de meubilering van de onderbak. Tegen elk kantraam met voer hangen we twee lege, uitgebouwde ramen. Dan nemen we vier ramen met zo veel mogelijk gesloten broed en vullen daar de onderbak mee aan. Twee van die ramen halen we uit 't grote volk en twee uit 't zesraamskastje. We hangen ze — met de er op zittende bijen — afwisselend in de bak. Zie onderstaande schets

Raat met voer
Lege uitgebouwde raat
Lege uitgebouwde raat
Gesloten broed uit zesramer
Gesloten broed uit grote kast
Gesloten broed uit zesramer
Gesloten broed uit grote kast
Lege uitgebouwde raat
Lege uitgebouwde raat
Raat met voer.

In de oorspronkelijke broedbak, die nu boven zal komen, hangen we de overige ramen met broed en voer uit 't zesraamskastje. Zorg er voor dat de ramen met broed naast elkaar blijven en hang de ramen met bijen van de twee volken afwisselend. Het

Raat met voer
Open broed uit grote kast
Open broed uit zesramer
Open broed uit grote kast
Open broed uit zesramer
Open broed uit grote kast
Open broed uit zesramer
Open broed uit grote kast
Lege uitgebouwde raat
Raat met voer

is wel voorzichtig de ramen met de kleinste plek broed aan de kant te houden, zodat 't broednest zo veel mogelijk zijn natuurlijke vorm behoudt. Zie onderstaande schets.

4. Bodemplank schoon maken.

- losse bodemplank.
Goed schoonkrabben met het schraapmes van je raampjeslichter. Het wasmul bevat zeer veel zuivere was. Het is de moeite waard het uit te zeven. Een reserve-bodemplank is natuurlijk ideaal.
- kasten met vaste bodem (bodembak).
Hier heb je 'n bezwaar van de vaste bodem. Je moet alle ramen een voor een uit de bak halen om de bodem schoon te kunnen maken. Een reserve-bodembak is dus wel zeer gewenst. Bij 't verenigen zet je de reserve-bodembak op de plaats van 't oorspronkelijke „grote“ volk. Vul eerst de bodembak zoals hoger is beschreven.

5. Afwerken.

Zet de kast weer netjes in elkaar. Bak met gesloten broed onder; de tweede broedkamer met 't jongere broed boven. Werk de aantekeningen op de kastkaart bij.

Maak 't vrijgekomen zesraamskastje schoon en sluit 't goed af.

Opmerkingen.

- In 't voorjaar verdragen de bijen van verschillende volken elkaar prima. Je hoeft dus geen enkele voorzorgsmaatregel te nemen bij 't verenigen. Zelfs bespreken met suikerwater is volkomen overbodig.
- Hoeveel tijd eist dit karweitje? Een kwartier hoogstens.
- Als je de veroordeelde moer niet kunt vinden, dan hang je de volken zo maar bij elkaar. De moeren vechten het dan zelf wel uit. De mogelijkheid van selectie gaat dan verloren.
- Er is niet gesproken over een rooster. Gebruik er dan ook geen. Als je denkt te kunnen slingeren, leg dan ongeveer acht dagen van te voren het rooster en zorg dat de moer er onder komt.

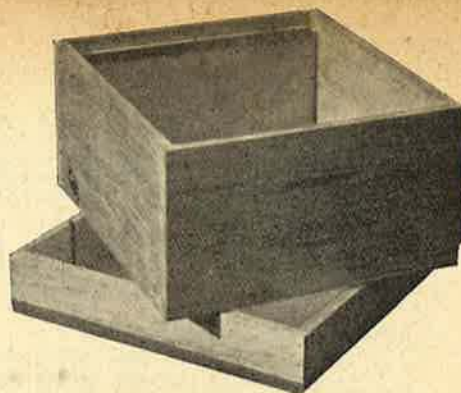
OVERIGE WERKZAAMHEDEN VOOR APRIL

Bewaar de raten met voer zorgvuldig (bijen en muizen).

De zwermkastjes moeten in Mei weer gevuld worden. Zie alles goed na. Zet ze zo nodig in de buitenbeits of schilder ze eens op. Voor carbolineum is de tijd te kort.

Kunstraat inzetten en inhangen kan ook. Zie voor het inzetten Aprilnummer 1953.

Hang de kunstraat tegen de laatste raat met broed. Je loopt het risico, dat 'n gedeelte van de kunstraat wordt gebruikt om darrenraat op te bouwen. Men kan ook zeer goed kunstraat laten uitbouwen door vol-

ken met pas leggende jonge moer (begin Juli).

TERUG NAAR DE BEGINNERS

Wij zijn vorig jaar onze loopbaan als imker begonnen met een zwerm in 'n spaarkast met bodembak. Wij kunnen dus niet verenigen.

Wel moeten de bijen nagezien worden.

Neem de tweede broedbak met tien ramen mee. Leg het deksel met het zink op de grond en zet overhoeks daarop je lege tweede broedkamer. Hang nu de ramen van de bodembak voorzichtig en in goede volgorde in de tweede broedkamer. Kantramen met erg veel voer zet je op zij, die hangen we zo meteen in de bodembak terug. Tegen 't broednest plaatsen we dan 'n paar lege ramen.

Als de bodembak schoon is, hangen we er 10 ramen in. We leggen geen rooster.

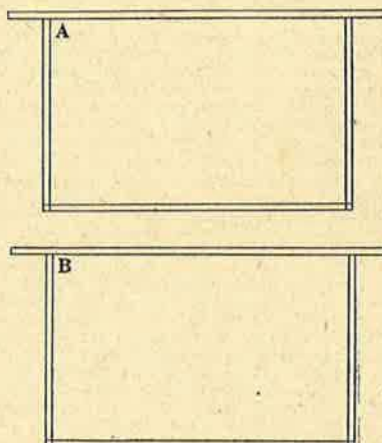
Als het volk heel veel voer heeft, kunnen we een raam bewaren voor de kunstzwerm.

Onze kast ziet er dus met de tweede verdieping zó uit:

Bovenbak: broed + bijen;
Bodembak: lege ramen.

Over enige tijd zal de koningin onder gaan leggen.

Hoe zal het broednest er uit zien, als het zich uitstrekt over beide bakken? Teken een doorsnee van het broednest in deze ramen:

Je moet je voorstellen, dat raam A juist boven raam B hangt. Kijk t.z.t. eens of je tekening klopt met de werkelijkheid.

Moet je kunstraat gebruiken, kijk dan de hoger gegeven wenken nog eens na!

Heb je al een zesraamskastje voor je zwerm? Zie hiervoor de achterzijde van het Kerstnummer.

Doe het werk rustig en secuur.

Let op de drachten!

Veel succes!

Tilburg.

H. VAN GOOL.

Officiële Mededelingen

ALGEMENE VERGADERING

op Zaterdag 29 Mei 1954, des
voormiddags half elf, in het Ge-
bouw voor Kunsten en Weten-
schappen, Mariaplaats, Utrecht.

AGENDA:

1. Opening.
2. Verkiezing Voorzitter.
Het Hoofdbestuur heeft, over-
eenkomstig art. 8 der statuten,
de volgende voordracht opge-
maakt:
1. Mr. L. R. J. ridder van Rap-
pard.
2. A. Vink.
3. G. J. A. Meijer.
3. a. Rapport der Commissie voor
het nazien der boeken en no-
tulen 1953. Het rapport zal in
het Mei-nummer van het
Maandschrift worden afge-
drukt.
b. Aanwijzing van de afdelin-
gen, die de Commissie 1954
zullen benoemen. Voorstel
Hoofdbestuur: Aalsmeer en
Amersfoort.
4. Vaststelling plaats Algemene
Vergadering 1955. Voorstel
Hoofdbestuur: Utrecht.
5. a. Balansen, exploitatierekenin-

gen en verslagen 1953.

b. Begroting 1955.

c. Vaststelling quotum 1955.

Het Hoofdbestuur stelt voor
het quotum onveranderd vast
te stellen op f3,50 voor ge-
wone leden, f1,75 voor
jeugdleden en f1,50 voor ge-
zinsleden.

6. Bespreking beleid Hoofdbestuur.
7. Voorstel afd. Westland (kom-
mommerteelt).
8. Voorstel afd. Soest (subsidie
aan tentoonstellingen).
9. Voorstel afd. Nijmegen (desver-
kiezend betaling quotum in twee
termijnen).
10. Voorstel afd. Hilversum (bijen-
teeltonderwijzers).
11. Voorstel afd. Zeist (proefboer-
derijen).
12. Voorstel afd. Bilthoven (strui-
ken voor rampgebied).
13. Voorstel afd. Bilthoven (kaar-
ten „Voor het Kind“).
14. Voorstel afd. Bunnik (meer as-
sistenten bij consultants).
15. Voorstel afd. Bunnik (geweste-
lijke voorlichtingsraden).
16. Rondvraag.
17. Sluiting.

De voorstellen zijn met toelichting en
prae-advies afgedrukt in het Maand-
schrift van Januari 1954.

VERSLAG HOOFDBESTUUR 19 MAART

De jaarstukken 1953 en begroting
1955 worden vastgesteld, ze worden
in het Maandschrift gepubliceerd.
In de Mededelingen van de Direc-
teur van de Tuinbouw is een artikel
verschenen van de heer S. J. Vriend.
Het Hoofdbestuur is van mening, dat
het vraagstuk van de zaadvorming
van komkommers en de vorming van
„zaadkoppes” een aantal aspecten
hebben, die in het onderzoek van de
heer Vriend niet of slechts opper-
vlakkig zijn betrokken. Bovendien is
het onderzoek van de heer Vriend
naar de mening van het Hoofdbes-
tuur uitgevoerd over een periode,
die te kort is geweest om daaruit
conclusies te mogen trekken. Het
Hoofdbestuur is van mening, dat de
conclusies van de heer Vriend op
vrijwel alle punten aanvechtbaar
zijn. In verband hiermede heeft het
Hoofdbestuur de Directeur van de
Tuinbouw verzocht te willen nagaan,
welke aspecten van het vraagstuk
thans in onderzoek zijn en voorts
alsnog een onderzoek te doen instel-
len naar die aspecten, waartoe de lo-
pende onderzoekingen zich niet uit-
strekken. Het Hoofdbestuur heeft
gevraagd, t.z.t. de uitslag van die on-
derzoekingen te mogen vernemen, in
het bijzonder of de bijen aandeel in

Plant een boom!

In de overstroomde gebieden is aan alle aanplantingen enorme
schade toegebracht. Er zijn n.l. weinig of geen cultuurge-
wassen, die zout water verdragen.
Heeft u zich al eens gerealiseerd hoe onze collega-imkers er
daar voor zitten?

Wij kunnen wel aannemen, dat zij voldaan zijn over de recht-
streekse hulp, die in verschillende vormen geboden is. Er is
ontegenzeggelijk prachtig werk gedaan, maar wat is 'n imker
zonder dracht?

Hoe vervelend vinden wij 't niet, als een van onze beste
drachten verregent. Maar dat is nog niets in vergelijking met
't ontbreken van praktisch elke dracht. Stel je voor, dat er in
't voorjaar niet voldoende stuifmeel is voor de ontwikkeling
van het volk. Suiker kun je nog geven. Maar stuifmeel...?
Reizen, zullen sommigen denken. Goelendag, dat valt helemaal
niet mee, als je van de eilanden af moet. Voor veel imkers uit
deze streken is reizen geen oplossing, zeker n.l. niet.

De enige uitkomst is: zo snel mogelijk herbeplanten. Zag u de
affiches „Nederland beplant Schouwen en Duiveland”? Las u
ook de aankondiging, dat de Vereniging voor buitenlandse
persmensen geld bijeen gebracht heeft om een laan populieren
te planten? Een mooi gebaar, maar wij, imkers, vinden 't na-
tuurlijk jammer, dat de populier nog steeds geen drachtplant
is. Ik vrees, dat populieren bij windmolens en klompen horen,
d.w.z. bij de vluchtige indruk, die sommige categorieën buiten-
landers van ons landje nu eenmaal moeten opdoen.

Kunnen wij als Vereniging, als Afdeling, als particulier ook
iets doen voor de herbeplanting? Zouden wij samen 5000 bomen
of 10.000 struiken kunnen planten? Bomen zijn nog al duur.
De prijzen variëren tussen f2,— en f10,— per stuk. Struiken
zijn belangrijk goedkoper, de gemiddelde prijs hangt rond
1 gulden. Kom, imkers, denk er eens over na!

Wat voor bijen geschikte drachtplanten zijn, kunnen we in
diverse boeken nagaan.

Maar... het zal u blijken, dat voor de gebieden, die onder
zout water stonden, we voorlopig sterk beperkte keus hebben.
We moeten n.l. rekening houden met:

1. Het zoutgehalte van de grond, waarop we zullen planten en
2. Het zoutgehalte, dat door verschillende gewassen verdragen
wordt.

Hoe komen we aan deze gegevens?

Het zoutgehalte van de grond.

Direct na 't droogvallen van een gebied werden vele grond-
monsters genomen. Van deze monsters werd op laboratoria het
zoutgehalte (NaCl) bepaald. Het zoutgehalte wordt kortweg
aangeduid als C-cijfer.

De betrokkenen weten, dat zij deze cijfers bij de land- of tuin-
bouwconsulent kunnen krijgen.

Hoe de sierplanten reageren werd onderzocht door het Insti-
tuit voor Bosbouwkundig Onderzoek (Afd. Houtteelt) en door
het Instituut voor toegepast Biologisch Onderzoek in de Na-
tuur. De voorlopige bevindingen zijn door de onderzoekers van
genoemde instituten, resp. Ir. H. A. van der Melden en Dr. R.
J. van der Linde, gepubliceerd in verschillende vakbladen.
Genoemde heren gaven hun toestemming om de door hen op-
gedane ervaringen te gebruiken, echter met dezelfde reserve
als zij in hun publicaties deden. Wij danken hen voor hun
bereidwilligheid en, om aan hun verzoek te voldoen om vooral
voorzichtig te zijn bij gebruik van hun uitkomsten, volgt hier
een passage uit hun artikel.

„Wij menen deze voorlopige mededeling niet te mogen beëin-
digen zonder nog eens te hebben gewezen op de risico's, welke
in 't algemeen verbonden zijn aan 't aanleggen van beplan-
tingen in voorjaar 1954. De weersgesteldheid van de komende
winter — vooral de meerdere of mindere neerslag — is een
factor, die in het voorjaar kan worden beoordeeld. Een natte
winter zal in dit opzicht gunstiger zijn dan een droge. Doch
zelfs bij een natte winter kan 't welslagen van elke beplanting
nog volkomen worden tenietgedaan door een zomerperiode
met weinig neerslag.”

Het is begrijpelijk, dat velen toch nu al willen beplanten.
Daarom volgen hier enige gewassen, die ook voor de bijen
wat kunnen betekenen:

Acer campestre - C-cijfer 4.

D.w.z. men kan de A. campestre planten op gronden, die
in het najaar '53 geen hoger C-cijfer hadden dan 4.

Andere Acers zijn gevoeliger voor zout.

Alnus glutinosa - C-cijfer 5.

De els is wel geen geweldige bijenplant. Ze levert veel
stuifmeel. Als er niet te veel wind is, kunnen de bijen er
van profiteren. Een half ei...

Ligustrum vulgare en L. ovalifolium - C-cijfer 7 à 8.

Ook geen eerste klas bijenplant. Een liguster-haag levert
natuurlijk geen bloemen.

Prunus cerasifera pissardii - Geen C-cijfer aangegeven.

Deze mooie sierpruim heeft de inundatie vrij goed door-
staan. Het is een pracht struik, halfstam of hoogstam, die
ook zeer geschikt is als vroege drachtplant.

Robinia pseudoacacia - C-cijfer 8.

Een beetje wisselvallige drachtplant.

Salix alba calva - C-cijfer 8.

Zeer goede bijenplant. Te gebruiken als struik en als hoog-
stam. Hij evenaart de populieren in groeisnelheid. Een zeer
belangrijke boom voor het polderlandschap.

De keus is niet groot, maar we moeten snel iets hebben. Haast
u met planten.

Tilburg.

H. VAN GOOL.

de zaadvorming van komkommers hebben en bij welke komkommersoorten zulks in meerdere of mindere mate het geval is en welke andere factoren — b.v. grondsoort, bemesting, cultuurzorg — eventueel aandeel in de vorming van zaadkommers hebben.

De Directeur van de Tuinbouw heeft het Hoofdbestuur medegedeeld, dat ook naar zijn mening met het artikel van de heer Vriend zeker niet het laatste woord gesproken is over de betekenis van de bijen bij de zaadvorming van komkommers, dat de onderzoeken zullen worden voortgezet en dat daarover reeds contact met de rijksbijenteeltconsulenten is opgenomen. De Directeur van de Tuinbouw zal bij de voortzetting van het onderzoek met de door het Hoofdbestuur gedane suggesties rekening houden.

Op een door het Hoofdbestuur aan de Stichting „Voor het Kind” gericht verzoek om „Voor het Kind-kaarten” uit te geven met motieven, ontleend aan het bijenleven, is nog geen antwoord ontvangen.

Het Hoofdbestuur betuigt zijn dank aan allen, die er toe hebben medegewerkt om bezitters van het diploma Practisch Imker bij wijze van proef de bevoegdheid te geven in voorkomende gevallen cursussen voor beginners te leiden. Als examinatoren zullen zoveel mogelijk bijenteeltonderwijzers worden aangewezen, die in het rayon van de kandidaten wonen.

Het resultaat van de besprekingen van het Hoofdbestuur met de Directie van de Noordoostpolder zijn elders in dit nummer reeds vermeld. Het Hoofdbestuur heeft andermaal contact opgenomen met assuradeuren om tot een premieverlaging voor onze collectieve verzekering te komen. De leden kunnen hieraan medewerken, door de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen. Hoe lager de schade-uitkeringen blijven, des te lager kan ook de premie zijn. Het verslag van de Commissie voor de Koninginneteelt is elders in dit nummer gepubliceerd.

De exploitatie van de omslag van het Groentje baart het Hoofdbestuur zorgen. De opbrengst van de advertenties weegt niet op tegen de kosten van de omslag. Het is niet gelukt om meer advertenties te krijgen. De afd. Handel is niet meer bereid om, als tot voor kort, alle overgeschoten advertentie-ruimte af te nemen. Bij nader inzien komt het Hoofdbestuur terug op zijn oorspronkelijk voorstellen om helemaal geen advertenties meer op te nemen. Besloten wordt, dat elk lid per jaar hoogstens twee speurbijtes mag plaatsen tegen het geldende tarief. Aan het besluit, dat handelaren geen speurbijtes mogen plaatsen, zal in het vervolg streng de hand worden gehouden.

Aan de afdelingen in de getroffen gebieden zal worden verzocht de gemeentebesturen enz. te vragen bij de aanplant van bomen en struiken rekening te houden met de belangen van de bijenteelt.

Naar aanleiding van een brief uit Utrecht wordt het vraagstuk van de verbetering van de heidevelden uitvoerig besproken. Verwezen wordt allereerst naar een bericht van het comité ter bestudering en bestrijding van insectenplagen in bossen, gepubliceerd in ons Januari-nummer. Bij Ede is de toestand van een veld door afbranden verbeterd. In verband met de wildstand is het echter dikwijls onmogelijk de medewerking van betrokkenen te krijgen. Beweiding door schapen leidt ook tot verbetering van de heide. Bij Ede heeft men een paar honderd schapen op de heide.

Chemische bestrijding van het heidehaantje lijkt wel uitgesloten, er zijn geen andere belanghebbenden dan de imkers en zij zouden de kosten moeten dragen. Belanghebbenden bij de wildstand zullen zeker niet hun toestemming verlenen. De afdelingsbesturen wordt in overweging gegeven na te gaan of in hun gebied iets kan worden gedaan ter verbetering van de heide.

De levering van bijenkasten aan cursisten is opgedragen aan onze organisaties. De cursisten hebben daarbij de keuze tussen de genormaliseerde simplexkast en de spaarkast.

Van de handelaren is een verzoek binnengekomen om ook kasten te mogen leveren en de cursisten vrij te laten in de keuze van de kast, die ze willen „kopen”. Het Hoofdbestuur is van mening, dat de organisaties, die alle kosten van propaganda voor en organisatie van cursussen dragen, ook de kasten moeten leveren. Van „kopen” van kasten door cursisten is geen sprake, ze krijgen een subsidie in de vorm van twee kasten. Dat slechts de keuze wordt gelaten tussen bovengenoemde twee kasten, heeft de volle instemming van het Hoofdbestuur, het ligt geheel in de lijn van het streven naar normalisatie dat door de organisaties steeds is voorgestaan en waarvoor zij zich grote offers hebben getroost. Overigens is dit niet een zaak waarin het Hoofdbestuur te beslissen heeft.

JAARVERSLAG AFDELINGEN HANDEL EN SUIKER

Afd. Handel

Hoewel de exploitatierekening van de afd. Handel met een klein nadelig exploitatie-saldo is afgesloten, is het resultaat toch wel bevredigend te noemen. Immers, het economisch beeld van de bijenhouderij in ons land is van die aard, dat het moeilijk is een sluitende exploitatie-rekening te krijgen. Daarbij komt, dat de honingooft over 1953 matig is te noemen en die oogst is meestal een soort graadmeter voor de omzet. Toch mogen we niet ontevreden zijn over de omzet van bijenteeltartikelen.

De totale omzet lag hoger dan de voorgaande jaren, wat uitsluitend zijn oorzaak vindt in een grotere verkoop van honing.

De verkoop van kasten en onderdelen viel niet tegen, ook die van kunststraat niet.

Het totaalbedrag van de omzet van

kunststraat was wel iets lager dan we gewend zijn, maar dat was hoofdzakelijk een gevolg van de prijsverlaging. De voorraad was is opgenomen tegen een prijs, die iets lager ligt dan de wereld-marktprijs.

Over het algemeen kan gezegd worden, dat de vraag naar honing is toegenomen. Het blijft echter een moeilijk te verkopen product, wat mede een gevolg is van het feit, dat er veel buitenlandse honing op de binnenlandse markt wordt gebracht tegen sterk concurrerende prijzen. In de toekomst zal het probleem van de afzet van Nederlandse honing op de binnenlandse markt nog groter worden, omdat de afdeling Handel alleen de honing nog mag verkopen in de nieuwe honingbokalen. Deze bokalen zijn aanmerkelijk hoger in prijs dan de gewone flacons, zodat de verkoopsprijs ook zal moeten stijgen.

Onze actie om deze bokalen ingang te doen vinden bij het publiek zal alleen dan succes hebben, als onze leden hierbij helpen. Het mag niet zo worden, dat de afdeling Handel alleen gebruik maakt van deze bokalen. Alle Nederlandse imkers moeten zich bij deze actie inschakelen. De prijs van honing lag ongeveer op dezelfde hoogte als vorig jaar. De prijs van de heidehoning was beslist goed te noemen.

Met de export van honing kon een begin worden gemaakt en daarbij mogen we niet ontevreden zijn over de behaalde resultaten.

In het drukst van het seizoen kunnen de orders niet altijd prompt worden uitgevoerd. Iedere imker bestelt praktisch in de maanden April, Mei en Juni. Op zich zelf is dit heel begrijpelijk, maar als we tot een spreiding van de bestellingen konden komen, zou alles vlatter kunnen verlopen.

Afd. Suiker

De totale omzet van bijensuiker liep weer achteruit. In totaal werd 523.565 kg afgeleverd, een teruggang van ruim 68.000 kg ten opzichte van het vorige jaar. De suiker werd weer gekocht van de Suikerfabriek te Puttershoek. De kwaliteit was prima.

Het resultaat van deze afdeling is niet gunstig te noemen en voor de toekomst zien wij ook direct geen verbetering, tenzij tot een drastische verlaging van de premie voor de verzekering van bijenvolken enz. kan worden gekomen.

Ook de jaarlijkse bijdrage aan de Bedrijfsraad maakt het moeilijk om tot een sluitende exploitatie te komen.

JUBILEUM

De imker S. Posthuma te Leeuwarden, Bijenstand „Receda” hoopt op 24 April a.s. zijn 55-jarig imkersjubileum te herdenken.

DE IMKERSFAMILIE.

AFDELING VERENIGING
Balans per 31 December 1953

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.	Gld.
Effecten		31.911.38	Kapitaal per 1 Januari 1953		58.623.35	
Materiaal		1.669.—	bij: koerswinst effecten	2.306.21		
Debiteuren, te vorderen kosten, enz.		628.40	voordelig saldo 1953	611.70	2.917.91	
Afdeling Suiker		26.169.87				
Banken en Spaarbanken	29.566.57				61.541.26	
Postgiro	55.84		af. premie pensioenverzekering		1.071.—	
Kas	15.71	29.638.12	secretaris-penningmeester			60.470.26
			Vooruit ontvangen quotum 1954			15.294.10
			Nog te betalen:			
			Maandschrift	8.318.82		
			onkosten, sociale lasten, enz.	5.933.59		
						14.252.41
		<u>90.016.77</u>				<u>90.016.77</u>

Exploitatie-rekening over 1953

Salaris secr.-penningmeester	5.290.—		Quotum		44.314.—
Pensioenbijdrage idem	712.83		Verspreide leden		646.—
Kantoorhulp	1.100.—		Advertentiën		3.749.98
Sociale lasten	900.20		Interest		2.131.69
		8.003.03	Bijdrage afdeling Suiker voor		
Maandschrift		30.065.92	verzekering bijenvolken		4.950.—
Onkosten Hoofdbestuur		2.070.35			
Onkosten Algemene Vergadering		2.662.86			
Reis- en verblijfkosten secr.-pennm.		954.25			
Propaganda		1.763.20			
Subsidien		70.—			
Algemene kosten		1.881.98			
Contributie Kon. Nederl. Landbouw Comité		125.—			
Accountantskosten		400.—			
Bibliotheek		539.62			
Verzekering bijenvolken		4.950.—			
Cursussen		124.—			
Kosten filmvertoningen		137.61			
Nationale Honingtentoonstelling		194.15			
Afschrijving materiaal		238.—			
Bijdrage Ramp		1.000.—			
Voordelig saldo		611.70			
		<u>55.791.67</u>			<u>55.791.67</u>

AFDELING HANDEL
Balans per 31 December 1953

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.
Auto		4.852.57	Kapitaal per 1 Januari 1953	23.179.37	
Machines		10.088.96	af: nadelig saldo 1953	739.45	
Goederen		69.538.57			22.439.92
Debiteuren, te vorderen kosten, enz.		15.762.63	Afdeling Suiker		78.111.41
Postgiro	2.011.36		Crediteuren	1.767.26	
Kas	844.07	2.855.43	Nog te betalen:		
			onkosten, sociale lasten, enz.	653.81	
			omzetbelasting	125.76	
					2.546.83
		<u>103.098.16</u>			<u>103.098.16</u>

Exploitatie-rekening over 1953

Onkosten	2.848.48	Bruto winst op verkoop goederen	33.191.71
Advertentiën	2.400.—	Administratie suiker	1.825.48
Omzetbelasting	1.442.39	Winst verkoop auto	400.—
Accountantskosten	400.—	Nadelig saldo	739.45
Salarissen	17.344.91		
Sociale lasten	4.963.96		
Pensioenen	322.86		
Huur kantoor	400.—		
Kortingen	912.69		
Emballage	867.38		
Interest	1.322.47		
Autokosten en afschrijving auto	1.298.63		
Afschrijving machines	1.632.87		
	<u>36.156.64</u>		<u>36.156.64</u>

AFDELING SUIKER

Balans per 31 December 1953

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.
Huis en kantoor	18.776.—		Kapitaal per 1 Januari 1953	81.973.50	
Pakhuis	1.—		bij: koerswinst effecten	836.81	
Menginstallatie	1.—			<u>82.810.31</u>	
Kantoorinventaris	1.—			5.540.01	
		18.779.—	af: nadelig saldo 1953		77.270.30
		396.75			
Effecten			Nog te betalen:		
Goederen	1.084.—		onkosten, sociale lasten, enz.		6.017.90
Zakken	2.414.70		Afdeling Vereniging	26.169.87	
		3.498.70	Afdeling Assurantie	4.536.39	
Te vorderen kosten en interest		373.50			30.706.26
Afdeling Handel		78.111.41			
Twentsche Bank N.V.	12.046.72				
Rijkspostspaarbank	788.38				
		12.835.10			
		<u>113.994.46</u>			<u>113.994.46</u>

Exploitatie-rekening over 1953

Afschrijving:			Afdelingen en verspreide leden	276.611.67	
huis en kantoor		377.30	af: heffing ten behoeve		
Suiker en mengmiddelen	249.180.56		Bedrijfsraad Bijenteelt	5.090.42	271.521.25
Vrachten	10.934.28				
Menglonen	2.843.03		Interest		1.587.10
Sociale lasten	582.82		Exploitatie huis en kantoor		126.43
Zakken	577.69		Nadelig saldo		5.540.01
		264.118.38			
Verzekering bijenvolken		4.950.—			
Onkosten		3.018.62			
Administratiekosten		1.825.48			
Omzetbelasting		2.929.95			
Drukwerken, enz.		832.20			
Accountantskosten		400.—			
Pensioenen		322.86			
		<u>278.774.79</u>			<u>278.774.79</u>

AFDELING ASSURANTIE

Balans per 31 December 1953

	Gld.		Gld.	Gld.
Effecten	1.865.—		Kapitaal per 1 Januari 1953	6.099.94
Te vorderen interest	10.—		bij: koerswinst effecten	162.50
Afdeling Suiker	4.536.39		voordelig saldo 1953	148.95
		6.411.39		6.411.39
		<u>6.411.39</u>		<u>6.411.39</u>

Exploitatie-rekening over 1953

Voordelig saldo	148.95	Interest	148.95
	<u>148.95</u>		<u>148.95</u>

SAMENGESTELDE BALANSEN PER 31 DECEMBER 1952 EN 1953

	1952 Gld.	1953 Gld.		1952 Gld.	1953 Gld.
Vaste middelen			Kapitaal	169.876.16	166.591.87
Gebouwen	16.007.—	18.777.—	Schulden op korte termijn		
Machines, auto, enz.	14.130.83	16.612.53	Crediteuren, te betalen kosten, enz.	27.557.58	22.817.14
	<u>30.137.83</u>	<u>35.389.53</u>	Vooruit ontvangen quotum	19.663.20	15.294.10
Flottende middelen				<u>47.220.78</u>	<u>38.111.24</u>
Effecten	53.152.50	34.173.13			
Debiteuren en te vorderen kosten	10.530.73	16.774.53			
Voorraden	100.000.90	73.037.27			
	<u>163.684.13</u>	<u>123.984.93</u>			
Betalingsmiddelen					
Banken en spaarbanken	16.827.90	42.401.67			
Postgiro	5.637.47	2.067.20			
Kas	809.61	859.78			
	<u>23.274.98</u>	<u>45.328.65</u>			
Totaal	<u>217.096.94</u>	<u>204.703.11</u>	Totaal	<u>217.096.94</u>	<u>204.703.11</u>

**SPECIFICATIES BEHORENDE BIJ DE BALANSEN EN
SAMENGESTELDE BALANS PER 31 DECEMBER 1953**

Debiteuren, te vorderen kosten, enz.	Gld.	Gld.
Afdeling Vereniging		
interest	420.50	
vooruitbetaalde kosten	57.40	
quotum 1953	150.50	
		628.40
Afdeling Handel		
debiteuren	14.921.59	
omzetbelasting, enz.	841.04	
		15.762.63
Afdeling Suiker		
interest	23.50	
vooruitbetaalde kosten	350.—	
		373.50
Afdeling Assurantie		
interest		10.—
		16.774.53
Kapitaal		
afdeling Vereniging	60.470.26	
afdeling Handel	22.439.92	
afdeling Suiker	77.270.30	
afdeling Assurantie	6.411.39	
		166.591.87

Crediteuren, te betalen kosten, enz.	Gld.	Gld.	Gld.
Afdeling Vereniging			
maandschrift		8.318.82	
accountantskosten	400.—		
hoofdbestuur	1.000.—		
cursussen	871.44		
bibliotheek	1.108.65		
subsidies	15.—		
bijdrage Ramp	1.000.—		
Ramp, (nog af te dragen			
aan afdelingen)	343.50		
Comm. Kon. Teelt	124.25		
diversen	1.070.75	5.933.59	
			14.252.41
Afdeling Handel			
crediteuren		1.767.26	
sociale lasten	200.—		
accountantskosten	400.—		
omzetbelasting	125.76		
pensioenen	53.81	779.57	
			2.546.83
Afdeling Suiker			
accountantskosten	400.—		
Bedrijfsraad	3.556.99		
omzetbelasting	2.060.91		
			6.017.90
			22.817.14

SPECIFICATIE EFFECTEN

	Gld.	Gld.
Afdeling Vereniging		
29.000.— 3-3½% Nederland 1947 99½	28.855.—	
500.— idem 99¾	496.25	
100.— idem 99¾/10	99.19	
2.500.— 3% Staatsschuld 987/10	2.460.94	
		31.911.38
Afdeling Suiker		
400.— 3-3½% Nederland 1947 99¾/10		396.75
Afdeling Assurantie		
2.000.— 3% Arnhemse Hypotheekbank 93¾		1.865.—
		34.173.13

	Begroting 1953	Exploitatie 1953	meer	minder	Begroting 1954	Begroting 1955
Quotum	5.290.—	5.290.—	—	—	5.347.50	5.640.—
Verspreide leden	2.060.—	2.058.83	—	—	2.060.—	2.060.—
Advertenties	1.000.—	954.25	—	—	1.000.—	1.000.—
Interest	1.100.—	900.20	—	—	1.000.—	1.000.—
Pensioenbijdrage	1.150.—	1.100.—	—	—	1.150.—	1.100.—
secr.-penningm.	3.000.—	2.070.35	—	—	3.000.—	2.100.—
Pensioenbijdrage id. kapitaaldienst	2.800.—	2.662.86	—	—	2.800.—	2.700.—
Verzekering bijenvolken	500.—	1.763.20	1.263.20	—	500.—	1.000.—
	500.—	70.—	—	—	500.—	350.—
	100.—	—	—	—	100.—	100.—
	35.000.—	30.065.92	—	—	29.000.—	25.800.—
Salaris secr.-penningm.	2.500.—	1.881.98	—	—	2.250.—	2.000.—
Pensioenbijdrage id.	400.—	400.—	—	—	400.—	400.—
Reis- en verblijfskosten	500.—	539.62	39.62	—	500.—	500.—
secr.-penningm.	500.—	4.950.—	—	—	500.—	500.—
Sociale lasten	6.100.—	124.—	124.—	—	4.950.—	4.950.—
Kantoorhulp	—	—	—	—	100.—	500.—
Hoofdbestuur	—	—	—	—	—	—
Algemene Vergadering	—	—	—	—	—	—
Propaganda	—	—	—	—	—	—
Subsidie lezingen en	—	—	—	—	—	—
bijeenkomsten	—	—	—	—	—	—
Examen praktisch inker	—	—	—	—	—	—
Maandschrift	—	—	—	—	—	—
Alg. onkosten drukwerken	—	—	—	—	—	—
en kantoorbehoeften	—	—	—	—	—	—
Accountant	—	—	—	—	—	—
Imkersdag	—	—	—	—	—	—
Bibliotheek	—	—	—	—	—	—
Verzekering bijenvolken	—	—	—	—	—	—
Cursussen	—	—	—	—	—	—
Honingreclame	—	—	—	—	—	—
Nationale	—	—	—	—	—	—
Honingtentoonstelling	—	—	—	—	—	—
Afschrijving materiaal	—	—	—	—	—	—
Kosten filmvertoningen	—	—	—	—	—	—
Bijdrage Ramp	—	—	—	—	—	—
Contributie K.N.L.C.	—	—	—	—	—	—
Bijdrage kosten deelneming	—	—	—	—	—	—
aan congressen	—	—	—	—	—	—
Onvoorzien	—	—	—	—	—	—
Voordelig saldo	—	—	—	—	—	—
	63.246.—	57.137.67	977.69	7.086.02	57.996.—	53.296.—

AFD. WINSCHOTEN EN OMSTREKEN

Op 2 Maart overleed ons Oud-bestuurslid, de heer

J. Wever

in de ouderdom van ruim 84 jaar. Hij is vanaf de oprichting bestuurslid geweest, waarvoor hij in 1952 wegens hoge leeftijd heeft bedankt. De heer Wever was een bekend imker en houder van een der grootste bijenstallen in onze omgeving. Hij was een erkend deskundige en daardoor de vraagbaak van vele jonge imkers. Hij ruste in vrede.

HET BESTUUR.

AFD. APeldoorn

Op 4 Maart werd, in het kader van ons winterprogramma, een praatavond gehouden. De vraag „Wat is een goede bedrijfswijze voor Apeldoorn?“ werd ingeleid door de heer Japin, die bij de beantwoording van deze vraag terzijde werd gestaan door de heer Middel.

Na een kort overzicht te hebben gegeven over de pogingen de laatste 20 jaren gedaan om tot een meer rendabele bedrijfswijze te komen, bleek inleider van oordeel, dat we thans zijn gevorderd tot de kenteringstijd.

Ook te Apeldoorn, was een voortdurend pogen om tot juistere wegen te geraken. In dit pogen is duidelijk te onderkennen het reeds betreden van paden, welke voeren in de richting der bedrijfsmethodes als het laatste jaar gepubliceerd in het „Groentje“.

De toepassing van het zes-raamskastje, en het overwinteren van een volk daarin, kan voeren tot die gewenste en noodzakelijke volk-sterkte bij intreden der voorjaarsdracht op het fruit, om van die voorjaarsdracht tweevoudig te profiteren. 1e. Een honingoverschot. 2e. Sterkere volken voor de zomerdracht. Aangegeven werd het gebruik van het zes-raamskastje, op de voor Apeldoorn meest geschikt geoordeelde wijze. Na de pauze kwamen kritiek en vragen als een stroom los. Critiek werd onder de loupe genomen en vragen beantwoord door inleider, tot de voorzitter — met het oog op de tijd — dit beperkte. Van de aanvang tot het einde was er een gespannen interesse bij de in ruime mate opgekomen leden. Een zeer leerzame en nuttige avond.

C. L. NOORDERMEER, secr.

AFD. WINSCHOTEN

Onze afdeling hield een filmavond in hotel De Nederlanden. De belangstelling was groot en bestond in tegenstelling met vorige jaren voor het grootste deel uit leerlingen van diverse onderwijsinstellingen, die hiertoe uitgenodigd waren.

In zijn welkomstwoord sprak de voorzitter, de heer A. Heidekamp, er zijn voldoening over uit, dat het gelukt was de jeugd naar een filmvoorstelling over de mooie bijenteelt te doen komen en hij hoopte, dat het voor velen een aansporing mocht zijn om meer over deze natuursport te willen weten, temeer daar de afd. grote behoefte heeft aan jeugdige leden.

De eerste film, getiteld „Het Zonnevolk“, gaf een prachtig inzicht in het zeer ingewikkelde leven in een bijenstaat en stond technisch op een hoog peil. Na de pauze

volgde nog de vertoning van „Bloemenfeest in Holland“.

De aftredende bestuursleden, de heren A. Heidekamp en H. Steenhuis werden herbenoemd.

Voorts werd besloten de verleden jaar begonnen proef met koninginnetelt kastjes op Schiermonnikoog voort te zetten.

De vergadering sprak er haar voldoening over uit, dat het gelukt is in Winschoten een cursus te doen houden voor beginnende imkers. Een der bestuursleden stelde zich nog beschikbaar voor het houden van causerieën over de bijenteelt. Elke vereniging of groep mensen, die meer wenst te weten over deze tak van natuursport, zal na overleg met het bestuur geheel gratis van dit aanbod gebruik kunnen maken.

Tot slot werd nog een verloting van enige praktische prijzen gehouden wat uiteraard door de leden, in het bijzonder door de prijswinnaars op prijs werd gesteld.

AFD. NOORDOOSTPOLDER

Onze jaarvergadering was slecht bezocht door het slechte weer. De penningmeester, de heer Sterk, hield een bijenpraatje over separeren. Hij vertelde van zijn eigen ervaringen aan de hand van zijn aantekeningen over verschillende jaren en de leden waren zo onder de indruk van zijn resultaten, dat er zeker deze zomer mee gewerkt zal worden. Er werd f 100,— beschikbaar gesteld voor Schouwen-Duiveland. Het spuiten van koolzaad in de Polder is nog altijd een groot probleem. Er wordt gezegd, dat 40% van onze bijen verloren gaan. We hadden een leerzame avond.

G. LOKKEN, secr.

Aan de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, Wageningen

Mijne Heren,

Hiermede hebben wij de eer U mede te delen, dat wij de administraties Uwer Vereniging over het jaar 1953 hebben gecontroleerd aan de hand der bescheiden en de ons verstrekte inlichtingen.

De aanwezigheid der effecten hebben wij geconstateerd aan de hand van de opgave per 31 December 1953 van de Twentsche Bank N.V. te Wageningen, waar deze effecten in open bewaargave berusten. De effecten zijn gewaardeerd tegen de officiële beurskoersen per 31 December 1953.

Evenals vorig jaar is de koerswinst op de effecten ten gunste van de diverse kapitaalrekeningen gebracht. Conform het besluit van de Hoofdbestuursvergadering van 17 December 1953 zijn de volgende effecten tegen de daarbij vermelde koersen verkocht:

f 5.000,— 4½% Bank Nederl. Gemeenten	à 107 11/16
f 100,— 3% Grootboek 1946	à 98 5/8
f 8.000,— 3% Nederland 1962/64	à 100 11/16
f 8.800,— 3% Investeringscertificaten	à 100 1/2

De saldi van de banken, spaarbanken en postrekeningen zijn in overeenstemming met de rekeningen-courant resp. de spaarbankboekjes per 31 December 1953. Van de aanwezigheid der kasgelden hebben wij ons op ongeregelde tijdstippen overtuigd.

De polissen der brandverzekering zijn ons overgelegd. De polissen bleken de desbetreffende risico's voldoende te dekken. Ten gunste resp. ten laste van de interest-rekeningen zijn gebracht de tusschen de verschillende afdelingen Uwer Vereniging verrekende rente voor geleende gelden.

T.a.v. de verschillende balansen en exploitatie-rekeningen merken wij nog het volgende op:

Afdeling Handel

Machines f 10.088,96

Saldo per 1 Januari 1953

Af: afschrijvingen 1953

f 11.721,83
f 1.632,87

f 10.088,96

BEGROTING MAANDSCHRIFT 1955

	Gld.
12 maanden 13.000 nummers à f 1.500.—	18.000.—
2% A.S.F.	360.—
Cliché's	1.200.—
Porti Maandschrift	1.600.—
Adresseren, plaatjes, enz.	2.500.—
Medewerkers	1.500.—
Redacteur	500.—
Diversen en onvoorzien (redactie-commissie enz.)	140.—
	25.800.—
Advertenties	2.500.—
	23.300.—

Goederen f 69.538,57

De goederen-voorraden, welke niet door ons zijn opgenomen, maar waarvan ons specifieke lijsten zijn overgelegd, zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende inkoopsprijzen resp. kostprijzen indien deze lager waren. Incourante goederen zijn aanmerkelijk lager gewaardeerd resp. promemorie opgenomen.

In afwijking van de voorafgaande jaren heeft de vaststelling van de goederen-voorraad ditmaal — als gevolg van ziekte van het lid van de commissie Handel, welke zich daar anders mee belastte — uitsluitend plaats gehad door personeel Uwer Vereniging.

Debiteuren f 14.921,59

Conform de lijst der openstaande vorderingen per 31 December 1953. Dubieuze vorderingen komen hieronder, voorzover thans valt na te gaan, niet meer voor.

Afdeling Suiker

Huis en kantoor f 18.776,—

Saldo per 1 Januari 1953

Bij: verbouwing garage

f 16.006,—
f 3.147,30

Af: afschrijving 1953

f 19.153,30
f 377,30

f 18.776,—

Zakken f 2.414,70

De zakken zijn gewaardeerd tegen verschillende prijzen, afhankelijk van het gebruik dat ervan is gemaakt.

Exploitatie huis en kantoor f 126,43 (voordelig)

Samengesteld als volgt:

Ontvangen huren

f 800,—
f 673,57

Af: betaalde belastingen en kosten

f 126,43

Nadelijk saldo f 5.540,01

Door de jaarlijkse bijdrage aan de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland, welke moeilijk in de prijs van de suiker kon worden doorberekend, was het niet mogelijk een sluitende exploitatie-rekening van afdeling Suiker te krijgen.

Samengestelde Balansen

Betalingsmiddelen f 42.401,67

De betalingsmiddelen van de verschillende afdelingen zijn, voorzover dit met een juist financieel beleid in overeenstemming was, rentegevend belegd geweest.

De saldi van banken en spaarbanken van de verschillende afdelingen waren per uit 1953 als volgt:

Spaarbanken:

Nutsspaarbank, Amersfoort	f 646,61
Nutsspaarbank, Wageningen	f 25.525,80
Coöp. Boerenleenbank, Wageningen	f 2.389,17
Rijkspostspaarbank	f 1.793,37

f 30.354,95

Banken, in rekening-courant:

Twentsche Bank, Wageningen

f 12.046,72

f 42.401,67

Hoogachtend,

ACCOUNTANTSKANTOOR W. H. VAN MOURIK.

STUIFMEEL

Het is wel zeer gemakkelijk om in deze tijd van het jaar grote hoeveelheden stuifmeel te verzamelen. Daartoe moet men de bijna rijpe katjes van de els plukken en op een plat voorwerp, b.v. bord of in papieren zakken, op een warme plaats wegzetten. Het aldus verkregen stuifmeel kan men door de suikerstroop mengen en in het voorjaar aan de bijen opvoeren.

Ik zelf bevochtig een goed uitgebouwde raat met suikerwater en strooi daar het stuifmeel overheen. Deze raat hang ik tegen het broednest, een dag of 10 later herhaal ik dit, maar nu hang ik het stuifmeelraam aan de andere kant van het broednest. De bijen nemen het stuifmeel buitengewoon goed op en in 9 van de 10 gevallen heeft de koningin deze raten met eitjes belegd, zodat men met enige moeite een flinke uitbreiding van het broednest verkrijgt. De bijen zelf bevliesen de els slechts bij zeer warm en bladstil weer, en dit komt zo vroeg in het voorjaar slechts zelden voor, zodat men niet bang hoeft te zijn, dat met het plukken der katjes een drachtplant weggehaald wordt.

Om vroeg in het voorjaar zoveel mogelijk stuifmeelbronnen bij de hand te hebben, kan ik U aanraden in de buurt van de bijenstal, of op een vergeten plekje, het rijkbloeiende plantje *Arabis alpina* aan te planten. Het plantje gedijt op elke grondsoort en is tijdens de bloei bedekt met bijen. Het wordt ongeveer 15-20 cm hoog en bloeit in Maart-April.

Amsterdam.

K. ZOET, Jeugdlid.

Jammer dat we in Maart geen plaats meer hadden voor dit artikelje.
RED.

dan als die van het individu moeten worden beschouwd. Zolang we geen meer bevredigend antwoord op de vragen weten, zullen we goed doen in de praktijk voorname rekening te houden met de eigenschappen van het bijenvolk als geheel en tevens met bepaalde individuele eigenschappen van de koningin, door welke de eigenschappen van het volk beheerst worden.

S.

- b. De dikte van deze oogjes is 3 mm. Als men met een drillboor een gaatje maakt, dat iets minder wijd is, kan men met de hamer het oogje in het gat tikken.

G.

Uit de Afdelingen

AFD. BUNNIK-HOUTEN e.o.

Afd. Bunnik-Houten e.o. houdt op 13 April, 's avonds om half acht in het Wapen van Bunnik een discussie-avond, terwijl tevens een demonstratie gegeven zal worden in het maken van borstplaat. Op 20 Mei maakt de afd. een grote excursie naar Overijssel en Friesland. Verder zal op initiatief der afdelingen Bunnik en Zelst en het Propagandabureau voor Bijenteelt in de prov. Utrecht, de koninginneteelt in studie genomen worden. Men wil komen in de provincie Utrecht tot een prov. Koninginneteeltstation. Als begin zal dit seizoen uitgaande van het Propagandabureau een cursus in koninginneteelt gehouden worden, bestaande uit 1 theoretische en 3 halve dagen praktische lessen, te geven door de heer W. H. v. d. Broek te Soesterberg. Zowel de discussie-avond in Bunnik, de excursie naar Friesland, als de cursus in koninginneteelt kunnen medegemaakt worden door leden uit andere afdelingen. Nadere bijzonderheden in het orgaan der afd. Bunnik en Propagandabureau, waarvan proefnummers verkrijgbaar zijn bij de administratie Achterdijk 28, Bunnik.

C. P.

AFD. BEILEN

Op 18 Februari hield onze afdeling een ledenvergadering, die door de voorzitter met de gebruikelijke welkomstgroet werd geopend, daarna de aanwezige leden ter overdenking, tot de rondvraag, de vraag stelde, wat doen wij voor de ledenwerfactie en hoe berekenen wij de jeugd, dat zij zich aangetrokken voelt voor het houden van bijen.

De eerste agendapunten waren vlot afgehandeld. Uit het jaarverslag van de secretaris-penningmeester, de heer H. Brouwer, bleek, dat de afd. weer verlies van leden te boeken had. Door de kascommissie, de heren A. Mulder en W. Gerding, werden de boeken van de penningmeester in de beste orde bevonden. De aftredende bestuursleden, S. J. de Vries en J. Dolfing, werden herkozen. Besloten werd de van oudsbekende bijenmarkt te houden op 20 April 1954, achter Hotel Koopman.

Bij de rondvraag kwam nader ter sprake, de bij de opening gedane vraag. Hoe kunnen wij de jongeren interesseren voor het houden van bijen. Besloten werd, dat ieder lid van de afdeling in eigen omgeving meer activiteit zal ontplooiën dan tot nu toe en dat de hoofden van scholen (waarvan reeds enkelen hun volle medewerking hebben toegezegd) zullen worden gevraagd tot medewerking, om samen bij de jeugd belangstelling op te wekken voor het houden van bijen.

J. KOOPMAN, voorz.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan het Bijenhuis te Wageningen

Vraag 8: Erfelijkheid bij bijen, metalen oogjes:

- a. Een boer had van een beste melkkoe een tweeling, een donker en een licht kalf (dus niet eeneiig). Het ene werd een beste melkkoe, het andere maar 'n matige melkgeefster. Hoe is het nu met de werkbijen van eenzelfde koningin? Hebben die allemaal dezelfde haaldrift, zwermdrift, steeklust enz? Of zou een bijenvolk een deel „beste” en een deel minder goede bijen hebben? Ik heb wel eens zitten puzzelen met chromosomen, genen enz. maar zie geen oplossing. Dit zal wel geen vraag zijn waarmee wij imkers bij de koninginneteelt rekening hebben te houden, maar een mens piekert wel eens!
- b. Kunnen de metalen oogjes, die voorkomen dat de draad in het hout van de raampjes insnijdt, alleen met een gaatjesapparaat worden aangebracht of ook wel in gaatjes, gemaakt met een drillboor?

K. Z. te O.

Antwoord:

- a. Uit een bevrucht eitje kan zowel een koningin als een werkbij voortkomen; de wijze van verzorging van de larve, zowel wat huisvesting als voeding betreft, bepaalt immers het resultaat. Niet alle koninginnen, afkomstig van dezelfde moeder, vertonen gelijke eigenschappen. Zelfs uiterlijk treden soms aanmerkelijke verschillen aan de dag. Het is veelal moeilijk uit te maken, of

deze verschillen het gevolg zijn uitsluitend van erfelijkheidsfactoren dan wel mede van andere omstandigheden. (De eigenschappen, welke verband kunnen houden met de paring, laten we hier buiten beschouwing, omdat daarbij de eigenschappen van de bruidegom een rol kunnen spelen). De onderstelling lijkt gewettigd, dat ook de werkbijen, dochters van dezelfde moeder, onderling kunnen verschillen, al zullen deze verschillen moeilijk zijn aan te tonen.

Wij weten b.v. wel, dat bijen, komende uit zeer oude broedraten, kleiner dan normaal zijn, omdat de cellen van dat bouwsel door veelvuldig gebruik kleiner zijn geworden. Daartegenover staat, dat bijen uit cellen, welke op kunstraat met iets grotere celindrukken zijn opgetrokken, groter dan normaal zijn en volgens gegevens van onderzoekers ook een langere tong en een grotere honigmaag hebben. Dit zijn waarneembare verschillen, waarvan de oorzaak duidelijk niet ligt op het terrein der erfelijkheid, doch aan bijkomstige omstandigheden moeten worden toegeschreven. Of er, bij overigens uiterlijk gelijke verschijnselen, ook individuele verschillen zijn met betrekking tot haaldrift, zwermdrift, steeklust, enz. is naar ik meen nimmer aangetoond. Hierbij mag niet worden voorbijgezien, dat de laatstgenoemde eigenschappen eigenlijk veel meer als eigenschappen van het volk als geheel

AFD. TEGELEN

AFD. AMERSFOORT

AFD. JUBBEGA EN OMSTE.

Op 12 April zal het echtpaar Slaats-Schatorje zijn 50-jarig huwelijksfeest vieren. De heer Slaats is oprichter van onze afdeling — die het vorig jaar 25 jaar heeft bestaan — en hij is altijd een zeer bekwaam imker geweest. Hij heeft reeds 60 jaar met zijn bijen omgegaan. We hopen, dat hij nog vele jaren dit mooie werk zal mogen blijven voortzetten. De heer Slaats is 78 jaar en zijn echtgenote 74. Namens onze afdeling onze hartelijke gelukwensen!

KONINGS, secr.

AFD. HAAKSBERGEN

Op de jaarvergadering van 11 Maart waren 25 leden aanwezig. Uit het jaarverslag bleek, dat het ledental verminderd is tot 56; dat er over 1953 een nadelig saldo was van f 18,40. De verslagen van de secretaris-penningmeester werden goedgekeurd. De kascommissie, de heren Bos en Koldeweld brachten verslag uit van de kascontrole, alles werd accoord bevonden.

Voor de getroffen gebieden werd f 60,— bijeengebracht.

De aftredende bestuursleden, van Veen en Aarnink, werden herkozen.

Voor het jaarlijkse uitstapje bestond weer grote belangstelling, besloten werd om een dagtocht te maken naar Teekelenburg en omgeving. Hiervoor gaven zich reeds 32 leden op. In de rondvraag kwam nog weer eens de honingsprijs ter sprake. Voorgesteld werd om in de afdeling een vaste honingsprijs te bepalen. Met een woord van dank voor de gemoedelijke bespreking sloot de voorzitter deze vergadering.

G. W. LANTINK, secr.

AFD. OOSTSTELLINGWERF

De opkomst op de vergadering van 13 Maart was gering in verband met het slechte weer. Na de gebruikelijke agendapunten werden in de kascommissie benoemd de heren G. Terpstra en A. Kortstra en het aftredende bestuurslid, de heer G. Post, werd met algemene stemmen herkozen. Afgevaardigde naar de Algemene Vergadering zal zijn de heer W. Brouwer. Besloten werd dit jaar niet naar de N.O.P. te reizen in verband met het spuitgevaar. Er staan excursies naar de Imkersdag te Emmen en naar bijenstallen in de omgeving op het programma. Besloten werd zo mogelijk volgend najaar de bijenfilm te doen vertonen.

G. S. POST, secr.

AFD. BEETSTERZWAAG EN OMSTE.

In de Zaterdag 20 Febr. gehouden bijeenkomst hield de heer C. Stapenséa van Leeuwarden een lezing, waarbij hij o.a. de pogingen besprak om het aantal imkers te doen toenemen; veel heil zag de spreker in de propaganda onder de jeugd. Tegen het bespuitingsgevaar was volgens hem weinig anders te doen, dan een dag de kasten te sluiten en daarna vooral te zorgen voor een goede en veilige drinkgelegenheden.

Na het vertonen van een bijenfilm was er gelegenheid vragen te stellen, die uitvoerig werden beantwoord, o.a. over de voor- en nadelen van een 11-raams kast, een enkel- of dubbelwandige kast met losse bakken, het al of niet wenselijke van moerrooters en het separeren.

Bij de sluiting kon de voorzitter dan ook namens alle aanwezigen de heer Stapenséa hartelijk bedanken voor zijn lezing, die de leden in deze tijd van sneeuw en ijs reeds weer deed vooruitdenken aan het aanstaande bijenseizoen.

Bij de opening van de jaarvergadering herdacht de voorzitter ons lid de heer van Essen, die op 13 Februari overleed. Het jaarverslag van de secretaris werd goedgekeurd, in de plaats van de heer van Essen, die zich niet herkiesbaar stelde, werd tot bestuurslid gekozen de heer Engel, de heer Krol werd bij acclamatie herkozen.

Vervolgens huldigde de voorzitter de heer Bolten, die 50 jaar lid van onze Vereniging was en het Hoofdbestuurslid, de heer van Dijk, speldde de heer Bolten de eremedaille van de Vereniging op de borst met een passende toespraak. Mevrouw Bolten werden bloemen aangeboden. De heer Frens vertelde iets over herten en reeën, zijn toespraak werd met aandacht gevolgd, het was weer eens iets anders.

AFD. AMERSFOORT

Op 13 Februari is overleden de heer

M. van Essen,

in de ouderdom van 75 jaar. Hij was vele jaren lang een actief lid van het bestuur en voor vele bijenhouders die bij hem aanklopten was hij een kundig raadsman, die zijn gedegen kennis gaarne in het belang van imkers en bijen aan anderen overdroeg. Ofschoon zijn gezondheid de laatste jaren te wensen overliet, verzulmde hij zelden een vergadering, waar zijn deskundige adviezen zeer gewaardeerd werden. Het overlijden van de heer van Essen is voor onze afdeling een ernstig verlies. Moge de eeuwige rust zijn deel zijn.

HET BESTUUR.

AFD. 's-GRAVENHAGE

Op 17 Febr. had de afdeling een bijzonder interessante avond. De heer Harry J. Vandenberg, oud-Nederlander, nu Amerikaan, wonende te La Grange, Ohio, hield een causerie over één van de manieren van imkeren in Amerika, n.l. het Free-Queen-system, door hem toegepast. De volken worden eigenlijk in éénmaal grondig nagezien en wel in Juli, wanneer de zomerhoning geoogst is. Door het steeds ruimte geven wordt het zwermen tegengegaan. Spr. bezit 450 volken, die hij met een compagnon behandelt. Bovendien is hij bijenteeltinspecteur. De bijen hebben in die streek een doorlopend onbeperkt drachtgebied.

De films, die hij daarna vertoonde, lieten een voor Nederland ongekende weelde van drachtplanten en onkruiden zien, die niet bespotten worden. De films waren spreker voor zijn reis naar Nederland ter beschikking gesteld door de Firma A. I. Root Co., Medina, Ohio, de uitgever van de A.B.C. and X.Y.Z. of Bee Culture en van het bekende blad the American Bee Journal. Vooral de film over het bijenleven gaf prachtige en merkwaardige opnamen over het leggen van eieren door de koningin, het in de cellen brengen van honing en stuifmeel enz.

Uit naam van de aanwezigen dankte de voorzitter de heer Vandenberg voor zijn lezing en voor het vertonen van de films. Als bijkomstigheid, doch voor de imkers uit deze omgeving van betekenis, vertelde de heer Vandenberg nog aan de secretaris, dat in Amerika veel bijenvolken worden geplaatst in komkommers. De komkommertelers betalen hiervoor aan de bijenhouders 3 à 4 dollar per week en per volk. Door het werk van de bijen zouden niet alleen betere, maar ook veel meer komkommers worden gesneden dan anders het geval zou zijn.

A. VINK, secr.

Op 6 Maart 1954 is in de ouderdom van 67 jaar overleden onze zeer geachte voorzitter, de heer

Geert van den Berg.

Hij was nog een imker van de oude garde en imkerde nog meest met ronde korven. Al de jaren dat hij voorzitter van onze afd. is geweest, wist hij die steeds met een grote toewijding te leiden.

Wij zullen hem steeds in dankbare herinnering blijven gedenken. Hij ruste in vrede.

HET BESTUUR.

AFD. BEETSTERZWAAG EN OMSTE.

Op 20 Februari is overleden een der oudste leden van onze afdeling, de heer

Willem Jansma.

Hij was reeds in 1910 imker en trad in 1912 toe als lid van de afd. Beetsterzwaag en Omstr. van de Friese Imkersbond, waarvan hij in 1915 bestuurslid werd. In 1923 was het mede zijn werk, dat deze afd. zich aansloot bij de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland.

Tot 1935 bleef hij bestuurslid en ook hierna bleef hij en de afdeling als zodanig en het bijenhouden zijn beste krachten geven. Vele imkers heeft hij graag met raad en daad terzijde gestaan, zodat de afd. hem in 1949 tot erelid benoemde. Twee jaar later, in 1951, had de heer Stienstra het genoegen hem namens het Hoofdbestuur de eremedaille te overhandigen.

Zijn nagedachtenis zal bij velen nog lang in dankbare herinnering blijven.

BIJENMARKTEN

9 April: Amersfoort, terrein wln notaris Schreuder aan de Utrechtseweg, 9 uur.

9 April: Dordrecht.

14 April: Purmerend.

14 April: Weert, 9 uur, achter het Stadhuis.

14 April: Purmerend, Doeletterrein, 10 u.

20 April: Beilen, terrein hotel Koopman.

21 April: Assen.

23 April: Emmen.

24 April: Zenderen.

BIJENMARKT

WOENSDAG 14 APRIL op het Doeletterrein te

PURMEREND

Aanvang der markt 10 uur.

GOEDE RAAD VOOR KUNSTRAAT

KUNSTRAAT INZETTEN

1. Kunstraat inzetten in een warm vertrek, de kunstraat daags tevoren in dat warme vertrek plaatsen.
2. Kunstraat inzetten zo kort mogelijk voordat U ze aan de bijen geeft. Anders gaat ze door temperatuurswisseling bol staan, trekken en scheuren.
3. Zet alle benodigdheden van tevoren klaar:
 - a. gaatjespriem (f 1,10) of gaatjesapparaat met (f 5,25) of zonder afstandbeugel (f 3,75);
 - b. raampjesdraad (p. klos van 500 gram f 2,60, 200 gram f 1,15, 100 gram f 0,60, 50 gram f 0,35);
 - c. spijkertjes en hamer;
 - d. schaar;
 - e. kunstraatplankje (f 1,—);
 - f. spoorwielletje (f 1,50);
 - g. gietlampje (f 4,—) met was;
 - h. raampjes **zonder** zaagspleet (broedkamerformaat 20 cent, honingkamerformaat 19½ cent per stuk); kunstraat (f 5,— per kg, alle formaten).
4. Gaatjes boren in raampjes (**zonder** zaagspleet):
 - a. eerst in boven- en onderlat gaatjes maken op 1½ cm van de zijlat, precies in het midden van het hout. De ruimte tussen deze twee gaatjes in drieën verdelen en dan de twee middelste gaatjes maken;
 - b. in de bovenlat, aan de smalle kant, tegenover de buitenste gaatjes, twee spijkertjes slaan.
5. Draad door de gaatjes trekken, aan één spijkertje vast maken, strak trekken, aan het andere spijkertje vast maken, afknippen (Metalen oogjes kunnen met het gaatjesapparaat in de gaatjes worden aangebracht om insnijden van de draad in het hout te voorkomen, per 100 f 0,40).
6. Kunstraatplankje vochtig maken.
7. Kunstraat op het kunstraatplankje leggen. Het gedraade raampje er boven op. Kunstraat goed tegen de bovenlat aanleggen.
8. Spoorwielletje verwarmen boven gietlampje. Niet te heet, want dan smelt de kunstraat.
9. Spoorwielletje onder lichte druk over de draden rijden.
10. Kunstraat met vloeibare was (niet heet!) aan de beide zijden van de onderkant van de bovenlat vastgieten.
11. Afstandblikjes aan de oren der raampjes schuiven (per stuk f 0,02½, per 100 f 2,25). **Het inzetten van kunstraat in raampjes zonder zaagspleet is uitvoerig beschreven en afgebeeld in het Groentje van April 1953!** In **Ideaalraampjes** (35 cent per stuk) zet men uitsluitend **gewapende kunstraat** (f 6,— per kg). Hier-voor is alléén een hamer met wat spijkertjes nodig.
 - a. gewapende kunstraat door de spleet van de onderlat in het raampje laten glijden;
 - b. het bijgeleverde latje vastspijkeren met 3 of 4 spijkertjes.

KUNSTRAAT UITBOUWEN

1. Kunstraat in het voorjaar (April) **niet** tussen twee broedraten hangen, maar naast het broed-nest.
2. Later in het jaar, als de broedkamer vol bijen zit, tussen uitlopend broed, **niet** tussen open broed of in aanbouw zijnde raten.
3. Bij rijke dracht **nimmer** kunstraat in het broed-nest hangen, ze worden uitgebouwd en meteen vol honing gebracht.
4. **Geen** kunstraat geven als de bouwdrift nog niet is ontwaakt. Als de bijen witte puntjes aan de cellen onder de toplatten van de raten bouwen, in April, is het tijd.
5. Zwermen bouwen kunstraat prachtig uit.
6. Moerloze volken **nimmer** kunstraat geven.
7. Volken met zwermneiging **nimmer** kunstraat geven.
8. In het voorjaar niet meer dan één raampje met kunstraat geven naast het broednest, een week later nog een.
9. Een zwerm krijgt 1 kunstraat per half pond bijen, een zwerm van 4 pond heeft aan 7 kunst-raten genoeg. Verkleinblok gebruiken.
10. Kunstraat, die niet **onmiddellijk** wordt uitge-bouwd, gaat bollen, scheuren en trekken. Dat geeft niets dan verdriet!
11. Als volk of zwerm niet tot de onderlat zitten, wordt slechts dat deel van de kunstraat uit-gebouwd waar het volk of de tros zit. Daar is de Bijenhuis-kunstraat te goed voor!
12. Voor het uitbouwen van de kunstraat moeten de bijen hebben:
 - a. matige dracht;
 - b. óf we moeten voeren.
13. We voeren niet meer dan een halve liter per dag. Geven we meer dan krijgen we onher-roepelijk onregelmatig gebouwde raten.
14. Suikeroplossing: 1 deel suiker op 2 delen heet water, lauwwarm toedienen.
15. Zwermen de eerste drie dagen **niet** voeren, ze hebben geen plaats om het voer op te bergen en de zwerm trekt de kast weer uit.

VRAAGT U ONZE UITVOERIGE PRIJSCOURANT EVEN AAN?

STEEDS TOT UW DIENST

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS **WAGENINGEN**

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen